

SZÍNHÁZ

A MAGYAR SZÍNHÁZI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

DRÁMAMELLÉKLET 2008. DECEMBER

MANDRAGÓRA

Niccolò Machiavelli színműve alapján írta

Háy János

SZEREPLŐK

CALLIMACO, harmincas értelmiségi
LIGURIO, harmincas életművész
SIRO, Callimaco munkatársa
NICIA, ötvenes férj
JUAN, vadnyugati figura, Callimaco gyerekkori haverja
SOSTRATA, Lukrécia anyja, erős ötvenes nő
LUKRÉCIA, Nicia felesége, húsz év körül
PAP, negyven-ötven körüli férfi
ASSZONY, negyvenes nő
KÉT COWBOY (tényleges jelenlétük a színpadon nem szükségszerű)

Játszódik az utolsó naiv korban az Államok és Mexikó határvidékén

ELSŐ FELVONÁS

I. jelenet

Kocsma (berendezése nem utal hivalkodóan a korra és a helyszínre)

SIRO Mi a francnak jöttünk ide?

CALLIMACO Utálom, ha leszólod a döntéseimet. Nem azért alkalmazlak.

SIRO Párizs után mégiscsak kibaszás egy ilyen hely. Itt semmi nincs, csak ez a sok hülye vadnyugati paraszt. Tényleg, mi a szart keresünk mi itt?

CALLIMACO Elegem volt Párizsból, elegem volt azokból a francia libákból...

SIRO De hát odavoltak érted.

CALLIMACO Úgy tettek, mintha odalennének, olyanok, de amint ledobod a gatyád, rögtön elkezdnek a zsebedben matatni, hogy mennyi van benne. Elegem volt belőlük meg az öregedő baronettekéből, akik csak gyertyafénynél mernek találkozni veled, na nem azért, mert a romantikát szeretik, hanem hogy ne lásd az árkokat a pófájukon, amit persze egy kiló púderrel sem lehet betemetni.

SIRO Eddig azért elég jól elváltál velük.
CALLIMACO Harmincöt vagyok. Ilyenkor az embernek el kell gondolkodnia, hogy mit miért.

SIRO Hát épp ez az. S ha az ember elgondolkodik, akkor biztos, nem ide jön.

CALLIMACO Te is tudod, miért. (Fényképet vesz elő)
Milyen gyönyörű.

SIRO Persze, Liguria miatt.

CALLIMACO (a fényképet csodálja) Nem.

SIRO Dehogynem. Épp akkor jött Párizsba, amikor neked pont elegend lett Párizsból, és jól összezavarta az agyadat azzal a tiszta szépséggel. Pedig olyan nincs, legfeljebb az esztétikatankönyvekben.

CALLIMACO (nézi a fényképet) Mennyire ártatlan a tekintete!

SIRO Majd meglátod, ez a nő is csak olyan, mint a többi. Sötétben minden tehén fekete.

CALLIMACO Ezt hogy érted?

SIRO Hogy ő sem akar mást, s amit te érzel, csak illúzió. Romantika unalom ellen. Unatkoztál, erről van szó.

A többi tényleg csak önáltatás.

CALLIMACO Szerelem.

SIRO Az mi? Lelki viagra?

CALLIMACO Én csak a farkamért már nem kefélek.

SIRO Másért is lehet?

Pisztolyropogás. Juan beront, lezöttyen egy székbe

JUAN Bassza meg, ezt megúsztam. A kurva istenit, itt élni, hát tényleg... Nem is tudom, hogy sikerült eddig is.

Jé, megáll az ész! Callimaco? Callimaco?

CALLIMACO Juan, te vagy az?

JUAN Én, persze hogy én vagyok, és logikus, hogy itt vagyok, de te mi a lófaszt keresel itt? Nem Párizsba mentél?

CALLIMACO De visszajöttem.

JUAN Ide?

CALLIMACO Ide.

JUAN Kalandvág? Vagy öngyilkossági szándék?

CALLIMACO Érzelmi okokból.

JUAN Honvág? Ugye nem hülyítesz ezzel a hazaszere-ttel? Olyan nincs, itt mindenki csak azért marad, mert nincs pénze a vonatjegyre, ha lenne, már rég kiürült volna a Vadnyugat.

CALLIMACO Adok pénzt, ha el akarsz...

Kivágódik az ajtó, két fegyveres ront be. Kiabálnak

FEGYVERESEK Ott van a rohadék, ott a nyomorult. *(Rohannak át a téren)* Most elkapunk, és felspunnizzuk a beleidet. Pingponglabdát csinálunk a tökgolyóidból...

Juan kiugrik az ablakon, a fegyveresek lövöldözve utána

SIRO Tényleg megérte hazajönni. Itt aztán van távlata az életnek. Ez különben ki volt?

CALLIMACO Juan, egy suliba jártunk.

SIRO Áldozatnak nem elég ő?

CALLIMACO Ez a nő mindent meg tud változtatni. Minden más lesz.

SIRO Soha semmi nem lesz más. Mindig minden ugyan-úgy marad.

CALLIMACO Mert nem hiszel a változásban, hogy lehet egy jobb világban élni, lehet jobb embernek lenni.

SIRO Hát nem. Ez egy vallási biznisz. A jutalom a túlvilágon, ha megéled.

CALLIMACO Az ilyenek miatt romlott le a világ.

SIRO Mindig szar volt.

CALLIMACO Voltak korok, amikor az ember harmóniában élt a környezetével. Amikor minden egyértelmű volt. Mindenki tudta, mi a jó és mi a rossz.

SIRO Ezt egy női magazinban olvastad?

CALLIMACO Rájöttem.

SIRO Így még rosszabb.

2. jelenet

Ligurio nézelődve, leskelődve érkezik

LIGURIO *(messziről kiabálva)* Szevasztok!

SIRO *(közönyösen visszaköszön)* Szevasz! Szevasz! *(Callimacóhoz)* Mennyibe kerül neked ez a jobb világ? Vagy tőle kérdezzem meg?

CALLIMACO Túl anyagiás vagy.

SIRO Szemben Ligurióval, akit, ugye, egyáltalán nem érdekel a pénz... *(Elneveti magát)*

LIGURIO *(odaér)* Barátom, azt hiszem, ez megérte.

SIRO *(félre)* Neked biztosan.

LIGURIO Mondtál valamit?

SIRO Dehogy.

CALLIMACO Beszélte a lányval?

LIGURIO Először is maradjunk abban, hogy asszony. És ez némiképp bonyolítja a dolgot.

SIRO *(félre)* Azt hiszem, ez most egy bújtatott áremelés.

CALLIMACO Asszony, persze, de ilyesmiről könnyen megfeledekzik az ember, ha szerelmes.

LIGURIO Pedig pont ez a lényege.

CALLIMACO Az, hogy asszony?

LIGURIO Nem, hanem hogy hűség. Mert ebből látszik, mennyire nem olyanok, mint akik ott Párizsban strichelnek. Akiknek, ugye, a jellegzetes ismertetőjegyük még véletlenül sem az imakönyvük, hanem az aktuális nemi fertőzésük, amit olyan lazán adnak tovább, mint más ember a babaruhát. Aztán alig győződ utána kikúrálni magát.

SIRO *(félre)* Úgy látom, erre is ragadt valami Párizsban.

CALLIMACO Lukrécia más, őrála ilyet elképzelni sem lehet.

SIRO *(félre)* Egyelőre.

LIGURIO De még mennyire hogy más. Épp ezért akarod annyira, mert más, mert még tiszta, és csak általad eshetne folt a becsületén.

CALLIMACO Várjunk csak! Az nem folt, ami őszinte érzésből fakad.

LIGURIO Jaj, dehogy, persze, az csak akkor lenne folt, ha nem te ejtenéd rajta. De így az is a tisztaság jele.

SIRO *(félre)* Jó kis mosóporreklám: a folt a tisztaság jele.

CALLIMACO Nézttem, ahogy ment a templomba, olyan ártatlan volt az arca, és én akkor már biztosan tudtam, hogy ez egy mély érzés, olyan, hogy csak ezért érdemes élni, másért nem.

SIRO *(gúnyosan)* Amikor az utazásról döntöttél Párizsban, még nem láttad, mennyire ártatlan, mennyire bájos templomba menet...

CALLIMACO Jó, ott, akkor még amiatt is, hogy apám sírját meglocsoljam. Legalább egyszer...

SIRO Ezt nem mondd komolyan. Azt mesélted, nincs is sírja, feldarabolták az indiánok.

CALLIMACO Mit baszogatsz engem már egész reggel.

SIRO Csak utálok a pontatlanságot. Apáról meg sírról szó sem volt, csak hogy van egy újabb áldozat. Egy tiszta nő.

LIGURIO Esetleg elmondhatom, mit intéztem.

SIRO Felőlem.

CALLIMACO Beszélte vele?

LIGURIO Vele még nem. Asszony, először a férjét kell megpuhítani.

SIRO *(gúnyosan)* Egy férj nem lehet gátja az őszinte érzésnek.

LIGURIO Nem, semmiképpen, hiszen ő csak papírforma szerint társa a nőnek, érzelmileg egyáltalán nem. De nehézséget azért okozhat. És már okozott is.

CALLIMACO Ilyen hamar?

LIGURIO Sajnos igen. Volt ez a fürdős ötletem...

CALLIMACO Milyen fürdős ötlet?

LIGURIO Hogy utazzanak el egy vellneszhévtévére...

CALLIMACO Ja, igen, remek ötlet. Kimozdítani a megszokott rendből, ez a legfontosabb.

LIGURIO Szerintem is, de ez, úgy tűnik, nem fog sikerülni...

CALLIMACO Nem? Miért nem?

LIGURIO Mert az öreg huzakodik.

SIRO Öreg? Milyen öreg, az apja?

LIGURIO Dehogy, a férje.
SIRO A vén kecske, aki nyalogatja a sót, de egy satnya
gyereket se bír összelefetyelni magának.
CALLIMACO Még egy fürdőbe sem, még ennyit se tud
megtenni annak a szegény lánynak, pedig annyira vá-
gyik már babára? Hány éve akar?
LIGURIO Öt.
SIRO Öt éve? Nekem legutóbb öt perc alatt sikerült.
LIGURIO Épp ez az öt év indokolja a gyógyfürdőt, mert a
gyógyfürdő segít a meddőségen, ezt mindenki tudja,
még az öreg is.
CALLIMACO Akkor mi az akadály?
LIGURIO Sajnálja a pénzt.
SIRO Mekkora ökört!!! A gyerek az kéne, de a pénzt sajnálja.
LIGURIO Meg azt mondja, túl strapás a dolog, pakolás,
ilyesmi, nem nagyon bírja a változásokat.
CALLIMACO Akkor végül is mit intéztél? Semmit?
LIGURIO Nem kell kétségbeesni! Van más megoldás is.
SIRO (félre) Amíg a teljes összeget nem kapja meg, min-
dig lesz más megoldás.
CALLIMACO Micsoda? Mondjad!
LIGURIO Türelem! Én már az egészet kiterveltem. Ha va-
lami nem annyira strapás, mint a fürdő, annak örülni
fog, és ez nem annyira.
CALLIMACO De mégis, mi volna az? Mondd már el!
LIGURIO Mindent a maga idejében, ne aggódj. Neked
csak egy dolgod van: add ki magad orvosnak.
CALLIMACO Orvosnak? Mért pont orvosnak?
LIGURIO Tedd, amit mondok! Vedd fel ezeket a göncö-
ket. (Előpakol a táskájából orvosi ruhákat) Egy hete uta-
zott erre egy orvos. Ő adta.
CALLIMACO Odaadta a ruháját? Meztelen ment tovább?
LIGURIO Tulajdonképpen már nem volt rá szüksége.
SIRO Hogyhogy?
LIGURIO Hát szóval félrekezelte egy lőtt sebet, aztán a ro-
konok ezt nem annyira díjazták, vagyis: így díjazták.
Szóval el kellett temetni, a ruha meg maradt nálam.
SIRO Itt aztán hamar lezárul egy műhibaper. Ki megy el
itt orvosnak?
LIGURIO Főleg csak olyanok, akik félrekezelnek.
CALLIMACO Akkor itt az orvost nem sokra becsülik.
LIGURIO Hát nem.
CALLIMACO Nem fog sikerülni!
LIGURIO Sikerülni fog, csak figyelj mindig rám!
CALLIMACO És ha nem hisz nekem?
LIGURIO Te Párizsból jöttél. Neked hinni fog. Itt min-
denben hisznek, ami külföldi. Bíznod kell bennem...
Megyek, hívom Niciát. (El)
SIRO Ebben bízni, ebben a szarkeverőben? Öngyilkosság.
CALLIMACO Másban nem tudok.
SIRO Ebben viszont szerintem nem érdemes.
CALLIMACO Meg kell kapnom a lányt, és nélküle nem megy.
SIRO Különben asszony.
CALLIMACO Ez csak részletkérdés. Hogy megkapjam,
az a fő kérdés. És LIGURIO megbízatása erre szól.

3. jelenet

Utca, kietlen

LIGURIO Most jött Párizsból. Világhírű. Persze itt in-
kognitóban.
NICIA Miben?

LIGURIO Titokban. Ha tudnák, hogy itt van, sorállás len-
ne nála. Azt meg nem akarja. Néha neki is kell pihen-
nie, hogy energiát gyűjtsön. Egyenes kapcsolatban van
a metatérrel.
NICIA Mivel?
LIGURIO A metatérrel.
NICIA Ja, értem, de azért elvállalná?
LIGURIO Csak mert barátok vagyunk.

Lövöldözés, Juan rohan

JUAN Álljatok már félre, épp erre lőnek.
NICIA Nem kéne lassan kinőni ebből a lövöldözésből?
Nem unjátok még?
JUAN Nem tudok rajta gondolkodni, mert mindig üldöznek.
Ha egyszer volna egy perc időm megállni, akkor talán.

Ligurio arrébb húzza Niciát

LIGURIO Azért jó, hogy arrébb húztalak, mert különben...
NICIA Hú, tényleg, majdnem súrolta a homlokomat a
golyó. Bár ha véletlen lelőnek, akkor legalább lemegy ez
a gond rólam.
LIGURIO Milyen gond?
NICIA Ez a gyerek-ügy.
LIGURIO Túl egyszerű megoldás, arról nem is beszélve,
hogy közben még meg is hal az ember.
NICIA Tudom, de néha ez is felvetődik bennem, mert
annyira nem tudom elképzelni, hogy sikerül.
LIGURIO Pedig sikerülni fog, ebben én biztos vagyok,
csak fogadd meg a tanácsaimat.
NICIA Tudom, hogy jót akarsz, de ez a fürdő... Az a sok
pakolás, meg mennyiben lesz ez nekem...
LIGURIO Biztos lehet valami kedvezményt. Akciós ár.
Meg a párizsi doktornak olyan kapcsolatai vannak, hogy
bármit el tud érní.
NICIA Hogy olcsóbb legyen, azt is?
LIGURIO Azt feltétlen.
NICIA De akkor is ott az a sok kigyúrt testű vesztérnhős,
azok ott fognak hát gatyában... És az az igazság, hogy
nekem is le kell vetkőzni, másképp hogy lehetnék mel-
lette, s hát mi tagadás...
LIGURIO Ügyvédem, tíz évet letagadhatnál gond nélkül.
NICIA Ez az, hogy csak tized, és én még akkor is öregebb
vagyok, mint azok az izomagyú párbajhősök.
LIGURIO Most fején találd a szeget, épp ez a te elő-
nyöd, hogy agyban te több vagy, mint ők, s a nők pedig
megvetik az ostoba férfiakat, még akkor is, ha minden
csontjukon kivetovált izomkötegek feszülnek.
NICIA Azért van bennem félelem...
LIGURIO Nincs miért, meg az is lehet, hogy nem is kell
utazni, majd a doktor megmondja. Esetleg van más
megoldás, én már említettem, hogy törje rajta a fejét...
NICIA Az jó volna, ha volna valami más.
JUAN (rohan, megint belebotlik a beszélgetőkbe, lövöldözések)
A kurva életbe, nem látjátok, hogy útban vagytok, ez itt
az én helyem, itt engem szoktak üldözni, menjetek más-
hová beszélgetni, ne akadályozzátok az életemet.

Félreugranak, Juan el, két fegyveres utána

LIGURIO Akkor induljunk, a doktor vár minket, nem
kéne visszaélni az idejével, ez az egy, amire allergiás.
A parlagfű például egyáltalán nem zavarja.

NICIA Tényleg akkora nagy tudós?
 LIGURIO Majd meg fogod látni.
 NICIA És ha nem?
 LIGURIO Ügyvédem, vagy elég okos ahhoz, hogy átláss a sarlatánok szitáján.
 NICIA Ezt nagyon szépen mondtad, ezt a sarlatánok szitáját. Szinte látom magam előtt, annyira kifejezi a gondolkodásomat, ahogy nézek át azon a szitán. De megnyit fog kérni?
 LIGURIO Mondom, hogy haver, nekem ingyen megteszi, én is tettem már neki ezt-azt. Csak nem kell mutatni, hogy van pénzed.
 NICIA Én? Dehogy mutatom. Épp azért jöttem így. *(A kopott gönceire mutat)*
 LIGURIO Ezt tényleg nagyon kiválasztottad, hát komolyan, egy hajléktalan hozzád képest...
 NICIA Ugye?! Azért forog itt belül az agy!
 LIGURIO De nem lesz ez gyanús?
 NICIA Mi lenne ebben gyanús?
 LIGURIO Szerinted hihető, hogy egy ilyen toprongyos alaknak ennyire szép felesége van?
 NICIA Mért, nem?
 LIGURIO Szerintem nem annyira. Miért menne hozzá egy ilyenhez?
 NICIA Tudod, vannak azok a nők, akik megszánnak férfiakat, és elhatározzák, hogy megmentik az életüket, mert ők látják, hogy valójában mennyire tehetségesek, nem olyanok, mint amilyeneknek kinéznek. Kicsit megtámogatják őket, aztán lesz belőlük híres festő vagy drámaíró például.
 LIGURIO Azért te tényleg ki tudsz gondolni dolgokat.
 NICIA Jó tanuló voltam mindig.
 LIGURIO Látszik.

4. jelenet

Kocsma, Nicia és Ligurio érkezik, rögvest Siróba botlanak

SIRO Állj! Ki vagy?

Nicia feltartja a kezét, mintha fegyvert fognának rá

(Gúnyosan) Az úrral meg mi van, imádkozik, hogy így égnek mereszti a kezét?

NICIA Csak hogy ne lőjön le.

SIRO Mért lőném le?

NICIA Hogy elvegye a pénzemet.

SIRO Van pénze?

NICIA Pénzem? Az nincs.

SIRO Akkor meg?

NICIA De ez csak akkor derül ki, ha lelő, és belenyúl a zsebeimbe. És akkor már hiába, mármint az életem szempontjából.

LIGURIO Mit kell itt ijesztgetni az embert, Siro?

SIRO Csak alkalmazkodom a körülményekhez.

LIGURIO A gazdátat keressük. Állj arrébb, vagy szólj neki!

SIRO Nekem olyan nincs, hogy gazda, nem vagyok rab-szolga. Én munkatárs vagyok. Bérből és fizetésből élek.

LIGURIO Épp ez az! Aki bérből és fizetésből él, az majdnem rabszolga, főleg, ha még a nyakába vesz egy tete-mes banki kölcsönt.

SIRO De nekem nincs tartozásom. Szóval nem vagyok szolga.

LIGURIO Jó, értem, de régen az ilyen fickók, mint te, főleg a színdarabokban, mind szolgák voltak, rendszerint állati buták, összevissza keverték mindent. Nem megfelelő embereknek adtak át helytelen információkat például.

SIRO De ez nem egy színdarab, ráadásul most nem régen van, hanem most.

NICIA Az istenit, még a szolgának is hogy pörög az agya. Nagyon magas szintre jutottam.

SIRO Nos, mi járatban kegyelmeitek?

LIGURIO Most akkor minnek ez a hülye szöveg, hogy kegyelmeitek? Különb is mondtam, hogy Callimacót keressük.

SIRO Csak alkalmazkodom a helyzethez, ha nektek így könnyebb, nekem ez semmi. Hallgattam az egyetemen nyelvtörténetet, úgyhogy a kommunikáció érdekében bármely stilisztikát szívesen alkalmazok. Molière múlt századi fordításban, Arany János nyelve vagy Arany-szájú Szent János nyelve, nekem ez secko jedno.

NICIA Úristen, mennyi szellemi potenciál!!!

SIRO Az nekem van bőven, és kegyelmednek mennyi potenciálja van?

NICIA Ezt mire érti?

SIRO Minek jött, nem azért, hogy gyereke legyen?

LIGURIO Ne ilyen nyersen, SIRO barátom, ne ilyen nyersen.

SIRO Az európai kultúra alapja az egyenes és pontos fogalmazás.

LIGURIO De ez itt a Vadnyugat.

NICIA Hagyd, Ligurio, végül is azért jöttem, amit mond.

SIRO Csak azért, mert ahhoz potenciál kell, nem fürdő meg orvos, potenciáll. Ha nem áll, akkor szart sem ér a gyógyszer.

NICIA Nekem azzal semmi gond. Én ezen a téren legendás vagyok.

SIRO Ismer olyan férfit, aki az ellenkezőjét állítja? Hogy legfeljebb akkora van neki, mint a kislábujjam, s ha helyzetbe hozza, akkor se látszik ki a hasa alól, s a hölgy, akit birtokába szándékozik venni, hogy úgy mondjam, nem érez mást, csak hogy egy hatalmas ideoda mozgó súly rá nehezedett. Mintha a kamrában rádőlt volna a búzászsák.

NICIA Uram, nekem nincs szükségem hazugságra.

SIRO Honnét tudjam, hogy ez is nem a hazugság része-e?

LIGURIO Ebben biztos lehetsz, én vagyok a tanúsítvány.

SIRO Hogy veled is együtt volt az úr, hogy ő egy olyan?

LIGURIO Dehogy, csak ismerem a hírt felőle. Úgymond, luksógorok is voltunk valaha.

SIRO Ez elég undorítóan hangzik, de hiteles. Szóval akkor rendben. Valójában ez volt az első szűrő, amit még nem a professzor végez, hanem én. És itt végül is ez a kérdés, hogy mit állítunk. És ez nem egy nyelvfilozófiai feladvány.

NICIA Az istenit. De tud ez a szolgál.

SIRO Mondom, hogy munkatárs.

LIGURIO Elég, Siro, vezess a doktorhoz.

SIRO Ja, a doktorhoz. Ott ül a sarokban, épp a föld magnetikus erőit tanulmányozza. Hogy mennyire kedvező itt a sugárzás az élethez.

NICIA Megzavarhatjuk?

SIRO Hát elég kockázatos. Néha tombolni kezd, ha szólnak hozzá, olyan lesz, mint a tenger.

NICIA Mint a tenger?
SIRO Pontosan, mint a tenger. Háborog, az érzelmei hatalmas hullámokat vernek, majdnem elsodorják az ott állókat.
LIGURIO Túl sokat locsogsz, munkatárs! Majd én szólok neki.

5. jelenet

A kocsma hátsó szeglete, Ligurio elindul arrafelé, Niciát húzza magával, az botladozva, nem akarva halad vele

LIGURIO Gyere már!
NICIA Jó, megyek, látod, hogy megyek.
LIGURIO Megjöttünk, barátom, elhoztam kedves rokonomat, akiről már beszéltem neked...
CALLIMACO A prima matéria magnetikus energiái kiáradnak a földmélyi szelencékből. Ez jót jelent.
NICIA Megáll az ész, mekkora tudás. Én ekkorát még nem is láttam...
LIGURIO Éreztem, hogy most minden kedvezően alakul. Nem kell semmitől tartanod, drága ügyvédem!
NICIA Pedig nagyon izgulok...
CALLIMACO Nyugodj meg, nincs problémamentes ember.
NICIA A mester is?
CALLIMACO Egy kicsit én is. Na, mondd, mi nyomja a szíved!
NICIA Hát ő, hát az van, hogy ő...
CALLIMACO Hallottam a gondodról, testvérem.
NICIA Hú, ez jó, mert nehéz róla beszélni.
CALLIMACO Valami leköti a termékenységi erőt, s az nem tud átáradni a hitvesedbe.
NICIA Igen, pont ez van.
CALLIMACO Pedig minek is élni, ha az élet befalaztatik abba a kis időbe, amit mi itt töltünk, ha nincs folytatása annak a munkának, amit testünk és szellemünk erejével elvégeztünk.
NICIA Szívemből beszél a professzor úr.
CALLIMACO Nekünk fel kell szabadítani a lekötött energiákat, ha benned van a hiba...
NICIA Bennem? Bennem nincs, én, mint egy gejzír, úgy...
CALLIMACO Mondom, ha! benned van a hiba.
NICIA De én tényleg, mint a vulkán úgy tör elő...
CALLIMACO Értelek, de ne folytasd, még a végén mások is meghallják, s ez azért mégiscsak intimitás. Nekem természetesen, mint orvosnak, a magömlés magától értetődő biológiai probléma, de másokban esetleg undort kelthet irányodba... Mármint ha elképzelik, hogy neked olyanod van.
NICIA Igazad van, bölcs mester, csak azt akartam mondani, hogy bennem nincs probléma.
CALLIMACO Mondom, hogy értem. S ha ez megfelel az igazságnak...
NICIA Persze, hogy megfelel. Bebizonyítom, ha kell, én bebizonyítom!
SIRO Csak azt ne!
CALLIMACO Mondom, hogy értem, s ha ez így van, akkor az asszonyban van a megoldás kulcsa.
SIRO Biztos nem pincekulcs.
CALLIMACO Ne zavarj a gondolkodásunkat. Egyébként pedig valóban egy kisebb kulcsról van szó.

LIGURIO És van ezzel a problémával még egy másik probléma is.
CALLIMACO Hogyhogy? Eddig csak ez volt. Másra nem vagyok felkészülve.
LIGURIO Tulajdonképpen nem más, ehhez kapcsolódó, és nem is olyan jelentős, csak az én ügyvéd barátomnak fontos, és azt a problémát legalább meg kéne oldani, mert akkor a másik problémát, vagyis az egyiket...
CALLIMACO Értem. Halljuk!
LIGURIO Mondjad, ügyvédem!
NICIA Nekem ezzel a fürdőhelyes megoldással kapcsolatban volnának fenntartásaim...
CALLIMACO Milyen fürdőhelyes megoldással?
NICIA Hogy odamenjen gyógyulni...
CALLIMACO Mért kéne odamenni?
NICIA Mert a mester...
LIGURIO Mert a mester azt üzenté.
CALLIMACO Hát őőő igen, látatlanban, míg nem láttam az asszonyt. Mint legegyszerűbb megoldást javasoltam, ami semmiképpen sem árt, mert a gyógyfürdő olyan, hogy minimum nem árt. De a vizsgálatot követően...
NICIA Meg kell vizsgálni? Én nem hiszem, hogy ide tudnám őt. Annyira szégyenlős.
LIGURIO Egy orvos előtt is?
SIRO Meg egy orvos asszisztense előtt is?
NICIA Velem is csak sötétben. És nem veszi le az összes ruháját, csak az elengedhetetlenül szükségeseket
CALLIMACO Ha őt nem... Legalább a vizeletét.
NICIA Azt kell megvizsgálni? Azt is elég?
CALLIMACO Abból már tudni fogom.
NICIA Mit?
CALLIMACO Amit kell.
NICIA Az jó, ha már abból tudni fogja.
CALLIMACO De csak akkor, ha megkapom.
NICIA Hogy mit?
LIGURIO Nem érted, mit mond a mester? Szedd a lábad, egykomám, aztán ide az éjjeliedénnyel!
NICIA Ja, hogy hozzam a bilit?
LIGURIO Naná!
NICIA Rohanok, már itt sem vagyok, remélem, megvan még a reggeli adag... (El)

6. jelenet

Kocsma

LIGURIO Ezt rohadt jól csináltad. Mi ketten bármire, de tényleg! Hát Laszvegaszban bankot robbantanánk pókerben, az biztos...
CALLIMACO Párizsban egyszer játszottam egy színdarabban.
SIRO Ne túlozzunk, egy hülye kis bohózat volt. Amatőr színészek, díszlet a kamrából, jelmezek a padlásról.
CALLIMACO Egy kínai természetgyógyászt alakítottam. Óriási sikerem volt.
SIRO Hozzá kell tenni: a közönség csak rokonokból és ismerősökből állt, valamint az én főnököm épp aktuális vagy várható szerelmeiből.
CALLIMACO Nicia mindenestre teljesen bevette.
SIRO Ez olyan fickó, hogy bármit elhisz, ha ingyen van.
CALLIMACO Inkább mert annyira akarja a gyereket.

LIGURIO A lényeg az, hogy a célunkat elértük.
CALLIMACO Azért ez még nem a cél. Nevezzük inkább részeredménynek.
LIGURIO Hogy érted ezt a részeredményt?
CALLIMACO A férj megvan, de nem tudom, hogy kapom meg a nőt.
LIGURIO Megkapod, ne aggódj, én már mindent kigondoltam.
SIRO *(félre)* De megleptél.
CALLIMACO Mondd el, hogyan.
LIGURIO Mindent a maga idejében. Te csak mondd neki, hogy nem kell fürdőbe menni, megúszhatja a strapát meg a költségeket.
CALLIMACO Szóval, hogy nem kell fürdőbe.
LIGURIO Igen, és hogy elég lesz valami gyógyszer.
CALLIMACO Gyógyszer?
LIGURIO Ja, hogy van erre egy titokzatos főzet, aminek persze csak te tudod a receptjét, úgyhogy nagy szerencse, hogy épp te jársz erre, nem egy másik orvos.
CALLIMACO Milyen titokzatos főzet?
LIGURIO Mondjuk, mandragóraelixír.
SIRO Mandragóraelixír? Az meg micsoda?
CALLIMACO Tényleg, mi az?
LIGURIO Benne van a Bibliában is.
SIRO A Biblia tele van ismeretlen növényekkel meg ismeretlen szereplőkkel.
LIGURIO Épp ez a lényeg, hogy senki sem tudja, mi az, csak el lehet képzelni, hogy használ. Főleg mert tényleg annyira akarja azt a gyereket.
SIRO Mért akar valaki ennyire gyereket!
LIGURIO Azt hiszi, akkor megoldódik?
SIRO Mi?
LIGURIO Amit senki nem tud megoldani.
SIRO De mi az? Vagy ez ilyen találós kérdés?
LIGURIO Nem.
SIRO Akkor nyögd már ki!
LIGURIO Hogy meghalunk.
SIRO Akkor is meg fog.
LIGURIO Egy ideig úgy gondolja, hogy nem, hogy a gyerekekben tovább él.
SIRO Ez is olyan elkészerítő.
CALLIMACO Mi?
SIRO Ha tovább él. Ha ez az elképesztő ostobaság meghosszabbodik. Lehet, hogy azért pont ilyen szar ez a világ, mert örökösen meghosszabbodik a hülyeség?
LIGURIO Már eleve el van baszva. És ha nem vagyunk hülyék, ezen akkor sem tudunk változtatni.
SIRO Kicsit durván fogalmazol.
CALLIMACO A szerelem, az igen, az kiránt az időből, az összemelegít a világgal.
LIGURIO Két évig, aztán lejjebb zuhansz, mint ahol voltál.
CALLIMACO Utálom ezt a cinizmust. Te nem is vagy ilyen.
LIGURIO Néha lehet nekem is szar kedvem. Sokan azt hiszik, hogy a menedzserek nem érznek. Pedig nekem is szív van ott, ahol másnak.
SIRO Mi történt?
LIGURIO Magánügyekkel nem terhelek másokat.
CALLIMACO De mégis?
SIRO Lehet, hogy csak valami kémiai dolog, hogy leesett az agyban a szerotonin szint.
CALLIMACO Mondd már, Ligurio!

LIGURIO Hagyjuk. Az én történetem nem tartozik a tárgyhoz. Itt van ez az üvegcsé, dugd a kabátod alá, aztán megfelelő időben húzd elő.
CALLIMACO Mikor lesz a megfelelő idő?
LIGURIO Érezni fogod.

7. jelenet

Nicia jön a bilivel

NICIA Hát ez nem ment egyszerűen.
LIGURIO Mért?
NICIA Mert ezt is szégyelli, azt mondta, hogy az kosz.
CALLIMACO De mondtad, hogy orvosi okok, meg a gyerek.
NICIA Ha nem mondom, akkor oda se adja.
SIRO Ő is annyira akarja?
NICIA Egy nő gyerek nélkül...
LIGURIO Hát igen, az olyan, mint a kutya póráz nélkül.
NICIA Ezt hogy érted, ezt a kutyát?
LIGURIO Nem, semmi, csak nem jutott jobb eszembe, például, hogy... Na mindegy. Szóval a gyerek nélkül egy nő nem nő, ezt mindenki tudja. A legnagyobb öröm...
SIRO Főleg ha nem mi vagyunk a gyermek apja, mert ellenkező esetben nem mondanám olyan nagy örömmel.
NICIA Minek az ellenkező esetében nem öröm, nem értem.
SIRO Ha mi vagyunk a gyerek apja, akkor nem.
NICIA Nekem igen.
SIRO Ennyire különbözünk. Én mikor az egyik azt mondta, hogy vegyem el, mert teherbe esett, visszakézből úgy pofán basztam, hogy rögtön elvetélt.
LIGURIO Felfordul a gyomrom. Milyen embert alkalmazol, kedves mesterem? Ez teljesen a középkorban él, ez semmit nem hallott a korszerű nőmozgalmakról, ennek a nő csak egy tárgy.
SIRO Nem kell ez a hipokrita duma, te talán tapsikoltál volna egy ilyen bejelentésre?
LIGURIO A te hibád is. Mért nem védekeztél.
SIRO Előfordul, hogy az ember elfelejti.
LIGURIO Akkor is. Egy terhes nőt pofán vágni, ráadásul visszakézből, hogy elkezd ömleni belőle a vér meg a magzat...
CALLIMACO Kérem a vizeletet.
NICIA Adom, mester...
CALLIMACO *(lötyköli a bilit, és szigorúan nézi a folyadékot)* Aha.
NICIA Ez mit jelent, hogy aha?
LIGURIO Türelem.
CALLIMACO Aha.
NICIA Mi az, hogy aha?
LIGURIO Várj már egy kicsit.
SIRO Mennél jobban sürgeted, annál később kapsz választ. Lazítod a mesterben a koncentrációt.
NICIA Bocsánat, csak annyira izgat.
CALLIMACO Aha.
NICIA Mi az, hogy aha?
SIRO Nem tudsz már nyugton...
CALLIMACO Nagyon szép asszony a feleséged.
NICIA Látszik a vizeleten?
CALLIMACO A vizelet a lélek tükre.
NICIA Nem gondoltam volna. Meg hogy ezt az ember mindennap felelőtlenül a vécébe eresztí.

CALLIMACO Hahá, hahá!!!
NICIA Mi az, hogy hahá?
SIRO Kuss már!
CALLIMACO Elég lesz.
NICIA Mi lesz elég?
CALLIMACO Nem kell.
NICIA Mi nem kell?
CALLIMACO A fürdő.
NICIA Tényleg, eddig az volt, hogy kell.
CALLIMACO De nem kell, helyesebben lehetséges, de nem kötelező. Vagy inkább úgy fogalmazhatnék, hogy elkerülhető.
NICIA Hú, ez azért megnyugtató. Nagy kő esett le.
SIRO (félre) Hallottuk. Alig bírtam arrébb ugrani.
CALLIMACO Nem akkora a baj, mint gondoltam. Egy főzet.
NICIA Miféle főzet? Pálinkafőzet?
SIRO Mért pont pálinkafőzet?
NICIA Csak úgy eszembe jutott, szóval...
SIRO Mi az, hogy szóval? Mit titkolsz itt?
NICIA Csak saját használatra.
SIRO Mi az, hogy saját használatra?
NICIA Szóval néha eladok belőle, de csak alig, mert kell egy kis fizetékiegészítés, a havi fixből nem lehet egyről a kettőre.
SIRO Ez itt egy zuggpálinkafőzítés, megáll az eszem!
LIGURIO Hagyd már, Siro, ez nem a te dolgod.
SIRO Jó, de azért, csak meglepi az embert, hogy egy bűnözővel szív egy levegőt.
LIGURIO Itt a Vadnyugaton csak a gyilkosok bűnözők, az adócsalók rendes emberek, mint például az ügyvéd úr is.
CALLIMACO Folytathatom?
LIGURIO Bocsánat, kedves mester.
CALLIMACO Szóval, ez a betegség egy sajátos gyógyó-vényvegyületet igényel, melyben domináns összetevő a mandragóra. Íme, itt is van épp nálam, mert ez az én specialitásom. (Előveszi az üvegcsét, és az asztalra helyezi)
NICIA Mandragóra? Az egy növény? Azt hittem, valami név.
CALLIMACO Név, csak hogy egy növény neve. Ha a kollektív olvasta volna a klasszikus auktorokat, példának okáért Machiavelli műveit, akkor már pontosan tudná, miről van szó, de nem olvasta.
NICIA Baj?
CALLIMACO Dehogy baj, elég baj az, hogy én olvastam.
SIRO Azért ez nincs ingyen, ügyvéd úr.
NICIA De LIGURIO azt mondta, hogy... mert... meg én tudom, hogy sok egy ilyen, de... szóval miből fizetném... Csak nézzen a doktor úr rám, hogy nézek ki!!!
CALLIMACO Hát tényleg borzalmasan.
SIRO Hogy lehet egy ilyen toprongyos alaknak ennyire szép vizeletű felesége?
LIGURIO Van olyan, hogy egy nőnek az a célja, hogy megmentsen egy férfit a pusztulástól.
SIRO De pont egy ilyen férfit! Itt valami bűzlik.
LIGURIO Az Dániában van. Itt minden illatos. Kaktusz-meg lőporszagú.
SIRO Kis vizeletszaggal keverve.
NICIA Ugye akkor nem kell.
CALLIMACO Mit?
NICIA Fizetni.

CALLIMACO Dehogy. Ezt én barátságból. Amúgy is inkognitóban vagyok. Meg majd meghálálod valahogy.
JUAN (beront kimerülten) Rögtön kinyiffanok. (Az asztalon álló üvegcsé felé kap) Mi ez, gyógyszer? Megiszom, meg kell innom, alig élek.
LIGURIO Azt nem, te idióta!!! Vagy azt akarod, hogy gyereked szülessen?
JUAN Még csak az kéne, hogy öröklődjön a menekülés!
SIRO Akkor maradj inkább a viszkinél.
NICIA Ma este, kedves mester?
CALLIMACO Minél előbb. És ma este van a legelőbb.

Nicia fogja az üvegcsét és el

LIGURIO Sikerült.
CALLIMACO Sikerült, de még mindig nem tudom, hogy lesz enyém a lány.
SIRO A gyógyszertől biztos nem, igaz, attól gyereke se lesz.
CALLIMACO Hát nem, de az nem az én gondom, az enyém a szerelem.
LIGURIO (gúnyosan) Akkor a szerelem érdekében most kicsit tovább bonyolítjuk az eseményeket.
SIRO Már így is olyan kusza, mint egy múlt századi bohózatban.
LIGURIO Simán beveszi. A Vadnyugaton senki nem olvas színdarabot.
CALLIMACO Biztos?
LIGURIO Biztos. (Odarohan az ajtóhoz, kiabál) Drága ügyvédem, valamiről a mester megfeledkezett, ami része, ugye, a gyógy módnak, s mindenképpen tudnod kell róla.
NICIA (visszafordul) Mit akarsz, Ligurio, nem hallom, mit mondasz.
LIGURIO Gyere vissza! El kell valamit mondanom még, gyere már vissza!

8. jelenet

Kocsma, Nicia belép

NICIA Most mi van, mit nem mondtál el?
LIGURIO Tulajdonképpen az én párizsi barátomnak kéne mondania valamit, de annyira nehezen mond olyan dolgokat, amelyek, ugye, hát, szóval, finoman szólva kellemetlenek.
NICIA Kellemetlen, mi lehet még annál kellemetlenebb, hogy a feleségem vizeletével osonok a főutcán?
LIGURIO Sajnos, van annál kellemetlenebb, ugye, kedves mester?
CALLIMACO Mi van?
LIGURIO Mondom, hogy van egy kellemetlen körülmény, és neked erre kéne reagálnod.
CALLIMACO Ja, igen! Sajnos, nehéz feladata az orvosnak az összes körülmény feltárása, s az a személy, aki a gyógyításra esküdött föl, alig képes az, úgymond, rossz hír kategóriájába tartozó dolgokat megosztani a betegeivel, de a becsület úgy kívánja, s ezt a kívánalmat elégti ki...
LIGURIO Jó, elég ennyi, vágjunk a velejébe. Az a helyzet, drága ügyvédem, hogy a gyógyszernek van némi mellékhatása, amiről tudnod kell.
NICIA Mellékhatás?

LIGURIO Így is nevezhetjük. Szóval arra nézve, aki a bevételt követően először közösen a kezelttel...
NICIA Kicsoda mit csinál?
LIGURIO Közösen a kezelttel.
NICIA Ki az a kezeltt?
LIGURIO Egyszerűbben szólva...
NICIA Hát igen, hogy én is megértsem.
LIGURIO Szóval, aki először együtt hál a feleségeddel, annak annyi.
NICIA Mennyi?
LIGURIO Nem ismered ezt a kifejezést, akkor más szavakkal élve, annak már csendíthetnek.
NICIA Mi van, mi az, hogy csendíthetnek?
LIGURIO Még ennél is egyszerűbben szólva, aki először megdugja a nagyságos asszonyt, az elpatkol.
NICIA Micsoda, hogy meghalok?
LIGURIO Kedves mester, értelmezd a páciensnek a problémát!
CALLIMACO Ezt az orvostudomány nem perszonalizálja ilyen módon.
LIGURIO Márminthogy azt akarja mondani a mester, hogy nem konkrétan rólad van szó, hanem arról, aki először szeretkezik a nagyságos asszonnal.
NICIA Vagyis én.
SIRO Kissé merev az ügyvéd úr, úgy látszik, a jogi tanulmányok nem segítik elő a rugalmas gondolkodást.
LIGURIO Te ne szólj bele, majd én elmagyarázom. Szóval nem feltétlenül kell, hogy az te legyél, drága barátom, sőt, épp azt javasolnám, hogy a jövő, főként a tartós, hosszú távú barátságunk miatt épp te ne legyél.
NICIA Hogy más?
LIGURIO Tulajdonképpen erről lenne szó.
NICIA Hogy más ember háljon az én feleséggel.
LIGURIO Igen, embernek kell lenni, az állatos verzió nem megoldás.
NICIA Hogy más legyen vele úgy? Azt már nem. Hogy más, hát azt nem! Hogy az én feleséggel...
LIGURIO Helytelenül fogod fel, máshol van a hangsúly. Nem más háljon, hanem más haljon meg helyetted, érted?
CALLIMACO Orbis pictus, mánus, mánum, quod licet Jovi, ahogy a latin mondja, a szent cél érdekében bármely eszköz felhasználható.

Juan lassan előbújik a pult mögül

LIGURIO Ez, barátom, a kúra része.
SIRO Ez is egy skótról kapta a nevét, mint a Paul McCartney.
NICIA Mért, ő nem az apjáról kapta a nevét?
SIRO Az apjáról, de az apja az egy skót volt.
NICIA És ennek az apja is egy skót volt?
SIRO Ennek nem volt apja, csak feltalálója, az viszont skót volt, szintén Paul, Paul McKúrta.
JUAN Ūristen, milyen szar vicc. Hol élek én. Ilyet még a rádiókabaréban sem.
SIRO Húzz el innen, Juan, addig, míg elő nem veszem a koltomat.
JUAN Különben van?
SIRO Nincs.
JUAN Akkor megyek.
SIRO Mért mész, ha nincs?

JUAN Unatkozom. (El)
CALLIMACO Hiába, aki egyszer hozzászokott a lópor ízéhez...
LIGURIO Hagyjuk már ezt a pisztolytöltelék, térjünk vissza a mi dolgunkhoz, szóval kell valaki, aki nem te vagy, drága barátom. Valaki, akinek legalábbis számunkra nem drága az élete.
SIRO Juan?
LIGURIO Nem hiszem, hogy volna kedve ágyban, párnák közt halálos fertőzést kapni. Neki más az életprogramja. Más halál.
SIRO Az igaz.
NICIA Senki nem akarja megöletni magát.
CALLIMACO A szerelem ölen meghalni, nincs annál magaszosabb.
SIRO Mi az a szerelem öle?
CALLIMACO Nem unod ezt az állandó visszakerdezést? Az idegeimre megy.
LIGURIO Javíthatnál kicsit a jellemeden.
SIRO Erre a kis időre minek.
NICIA Hogy lesz akkor, nem értem.
LIGURIO Ne aggódj, álruhába öltözünk, meg álarcba, aztán kifigyelünk valakit az utcán, egy csavargót, és lecsapunk rá.
NICIA Ez jól hangzik, hogy álruha, meg hogy valaki az értéktelenek közül, aki a társadalomnak nem olyan hasznos, mint például én. De ez csak az egyik fele a dolognak, mert ott van még az asszony is.
LIGURIO Ez magától értetődik, nélküle nem működik a terv.
NICIA De hogy lehet ezt beadni neki, amikor olyan szent életű, hogy idegenre... Az ki van zárva. Az anyján meg a papon kívül senkivel nem tart kapcsolatot. Őt rávenni ilyenre...
CALLIMACO Még akkor sem, ha a legszeretettebb férjére életéről van szó?
NICIA Nem hiszem.
CALLIMACO S hogy csak így érhető el a gyermekáldás, ami a házasság legfőbb célja?
NICIA Azt mondaná, bűn révén nem születhet jó a világon.
LIGURIO Ez mennyire nem igaz.
SIRO Mennyire?
LIGURIO Nagyon.
CALLIMACO Ki tudná eltéríteni őt ettől a tévképzettől?
LIGURIO Mi sem egyszerűbb, az anyja meg a pap.
NICIA Az anyja kevés, anya-lánya, értitek.
SIRO Én nem.
NICIA Hogy azt pont nem fogja csinálni, amit az anyja mond. Legfeljebb a pap, de miért is menne most hirtelen a paphoz. Nincs mise, se temetés. Legalábbis egyelőre.
LIGURIO Erre is van megoldás.
SIRO Gondoltam.
LIGURIO Nevezhetjük a tervemet a rábeszélés kettős lépcsőjének.
NICIA Nem értem ezt a lépcsős dolgot.
LIGURIO Figyelj csak, az anyát arra vesszük rá, hogy beszélje rá a lányát, hogy menjen el a paphoz. Lépcső numeró egy. A papot meg arra, hogy beszélje rá az ifjú asszonyt a cselekedetre. Lépcső numeró kettő.
NICIA Hú, de ravasz.

LIGURIO Csak miattad, drága barátom, csak miattad, hogy neked meglegyen, amit akarsz.
 NICIA Hogy hálálom meg ezt neked.
 LIGURIO Ez a barátság, drága ügyvédem, ez az, ami ingyen van. De most menjünk máris az anyjához, mert minden perc drága.
 NICIA És mi van, ha...
 LIGURIO Ha?
 NICIA Ha a csavargótól...
 LIGURIO Mi van a csavargóval?
 NICIA Ha attól lesz a gyerek.
 LIGURIO Egy csavargótól? Hogy lehetne tőle?
 NICIA Hogy vele hál.
 LIGURIO Dehogy, egy csavargótól, aki kannás boron él? Á, az nem lehet.
 CALLIMACO Meg itt van a mandragórafőzet.
 NICIA Az erre is jó?
 CALLIMACO Ez épp egy olyan fajta, ami kizárja a csavargót mint spermadonort. Olyan komponensekből áll.
 NICIA Szerencse, már megijedtem.
 SIRO Ráadásul meghal.
 NICIA És ez mit jelent?
 SIRO Aki mandragórától hal meg, annak mindene meghal.
 NICIA A szülei is?
 SIRO Azok már eleve nem élnek, behaltak, amikor látták, mi lett a fiukból.
 NICIA Na, akkor ettől tényleg nem kell félni.
 LIGURIO Ettől aztán nem, csak az idő múlásától. Ezzel az okoskodással is elment vagy három perc. Mikor lesz vége, ha minden ennyit tökörszünk?

9. jelenet

Az anyánál. Nicia és Ligurio érkezik

SOSTRATA Kit látnak szemeim? Megjött a természetlenség szimbóluma? Aki egy nyomorult unokával sem tudja megajándékozni az anyósát?
 NICIA Eleget kaptál tőlem a lányért.
 SOSTRATA Az csak pénz.
 NICIA És mi kell neked még, mi más? Egész életedben pénzsóvár voltál.
 SOSTRATA Örülj neki, ha nem az lettem volna, most egy öregedő anyókéval kéne a napjaidat tölteni, nem ilyen gyönyörű teremtéssel, mint az én lányom.
 NICIA Ha tudtam volna, hogy nem esik teherbe, biztos nem kell. Mindegy, hogy néz ki, ha épp arra nem jó, amire kéne.
 SOSTRATA A gyerekhez férfi is kell. Magától nem megy, legalábbis én úgy tudom.
 NICIA Én mindig, amikor a legalkalmasabb, én a magamét mindig megteszem. Az orvos is megmondta, a lányban van a hiba.
 SOSTRATA Mert te adtad neki a pénzt.
 NICIA Nem adtam. Ingyen mondta.
 SOSTRATA Te tudsz olyan orvost, aki ingyen? Ugyan már!
 NICIA Ez olyan. Mert Ligurio lekötelezettje, Ligurio meg az én legjobb barátom. Ugye, Ligurio?

LIGURIO Pontosan így van, drága barátom.
 SOSTRATA Meglesz ennek még az ára, csak várd ki.
 NICIA Nem lesz.
 LIGURIO Na elég ebből a huzakodásból, nem azért jöttünk. A megoldás a kezünkben.
 SOSTRATA Akkor meg mit akartok tőlem?
 LIGURIO Az a helyzet, hogy te is kellesz hozzá,
 SOSTRATA Besegítsek? Tartsam a lámpást?
 NICIA Mennyire gusztustalan vagy. Végig tudnád nézni, hogy a lányod velem?
 SOSTRATA Akkor meg minek kellek?
 LIGURIO Közvetíteni.
 SOSTRATA Szóval közvetíteni, szóval nélkülem egy tapodtat sem.
 LIGURIO Mit lépkedsz különben ott az asztal előtt, mit takargatsz, mi van ott.
 SOSTRATA Mi volna, semmi.
 LIGURIO Valami van a szoknyád alatt vagy mögött, szóval ott...
 SOSTRATA Öreg vagyok én már az ilyesmihez, régen persze, ugye, Nicia, ugye?
 NICIA Mi az, hogy ugye.
 SOSTRATA Hogy te is tudod, mi volt a szoknyám alatt, mekkora tűz lobogott.
 NICIA Én nem tudok semmit.
 LIGURIO Csak nem, ügyvédem, csak nem te is?
 NICIA Én soha, dehogy, el tudnád képzelni?
 SOSTRATA Mi az, hogy dehogy, emlékszem rád, emlékszem, hogy hogy csináltad...
 LIGURIO Te meg odaadtad ennek a lányodat?
 SOSTRATA Tisztességes üzlet volt.
 LIGURIO Kifordul a gyomrom, ez még nekem is sok.
 SOSTRATA Ne játszd a jó fiút, téged ki vezetett a hadak útján?
 NICIA Te is, Ligurio?
 LIGURIO Csak egyszer.
 SOSTRATA Egyszer?
 LIGURIO Jó, kétszer. De mi van ott a szoknyád mögött?

Juan kiugrik, rohan, szokásához híven az ablak felé, és ugrik kifelé

Úristen, Juan, hát te is?
 SOSTRATA Mindenki. De a lányomat jól neveltem.
 LIGURIO A kelleténél jobban. Lehet, hogy még mindig hisz a szeplőtelen fogantatásban.
 SOSTRATA Azért annyira nem.
 LIGURIO Akkor térjünk a tárgyra. Most valamit ledolgozhatsz a bűneidből.
 SOSTRATA Nekem nincsenek bűneim. Engem kihasználtak a férfiak.
 NICIA Az én esetemben ez biztos nem igaz, mert egy nagyonba kerültél.
 SOSTRATA Az a bérem volt, de hogy te testileg megaláztál...
 NICIA Én aztán nem.
 SOSTRATA Részletezzem, hogy mit kellett csinálnom, hogy állathangokat kellett adnom, és híres férfiak nevét mondogatnom, hogy azokkal is voltam...
 NICIA Jó, ebből elég.
 LIGURIO A lényeg az, hogy a lányod kigyógyul a meddőségből, unokád lesz, ha segítesz.

SOSTRATA Unokám? Na, az már más, az unoka, az más, főleg ha lány lesz. Mondjad gyorsan, mit kell tennem.

LIGURIO Lukrécia kap egy gyógyszert, amitől olyan termékeny lesz, de olyan, hogy még egy széklábtól is terhebe esik.

SOSTRATA Egy széklábtól igen, de Niciától soha.

NICIA Elég legyen már, mert betöröm a képedet, vén szarkeverő.

SOSTRATA Mindig ez a családon belüli erőszak, mindig ez volt az utolsó érved.

LIGURIO Folytathatom?

SOSTRATA Hát persze, én nem szólok bele, csak ha kényszerítenek.

LIGURIO Tehát az említett gyógyszernek van egy mellékhatása.

SOSTRATA Micsoda? Hogy utálni fogja egy életre az anyját?

LIGURIO Dehogy, az anyai szeretetet ez nem érinti.

SOSTRATA Akkor minek kellek hozzá?

NICIA El tudnál hallgatni?

SOSTRATA Jó, hallgatok.

LIGURIO Arról van szó, hogy meghal az, aki a gyógyszer után először hál vele.

SOSTRATA *(elröhögi magát)* Ez nem hangzik túl jól, Nicia, ez számodra elég rossz hír, nem?

LIGURIO Épp az van, hogy ezen a híren tudnánk kicsit módosítani, a közreműködéseddel.

SOSTRATA Biztos, hogy kell?

NICIA Te a halálomat akarod.

SOSTRATA Én nem akarom, de ha már meglesz, akkor legalább hadd örüljek neki.

LIGURIO Nem lesz meg. Rá kell venni a lányt, hogy egy idegennel háljon, akinek nem drága az élete.

SOSTRATA Erre rávenni?

NICIA Tudom, hogy félted a lányod becsületét, de segítened kell.

SOSTRATA Nem, egyáltalán nem féltem a lányom becsületét.

LIGURIO Hát akkor?

SOSTRATA Nem akarom elszalasztani ezt a kedvező alkalmat, hogy megszabaduljak tőled, Nicia. Teljesen felesleges vagy, csak a vagyoned kell, az meg a miénk lesz a halálod után.

LIGURIO Ide figyelj, Sostrata, Nicia egy állatvédő egyet-
re fogja hagyni a vagyonát...

NICIA Mire?

LIGURIO *(összekacsint Niciával)* Egy állatvédő egyet-
re, érted?

NICIA Ja, igen, arra.

LIGURIO Mármint abban az esetben, ha így halna meg, ha viszont nem, akkor a segítségéért felajánl neked egy kisebb összeget.

NICIA Felajánlok?

LIGURIO Igen, felajánlasz. Elfogadod?

SOSTRATA Nem.

NICIA Hogyan nem?

SOSTRATA Annál nagyobb összeget kérek.

LIGURIO Jó, megkapod.

NICIA Mennyi az?

LIGURIO De anyagi vagy.

NICIA Azért csak jó, ha az ember pontosan tudja.

LIGURIO Ez már majdnem pontos, hogy több.

SOSTRATA A többet elfogadom, de a gond az, hogy a lányom nagyobb dolgokban nem hallgat rám.

LIGURIO Tudom, elmondod, hogy miről van szó, a gyógyszert meg az idegent, meg hogy gyerek, előkészítet a terepet, úgymond, de rávenned csak egy kicsi dolgra kell.

SOSTRATA Mire?

LIGURIO Hogy elmenjen a paphoz, akiben egyedül bízik, mi meg addig megpuhítjuk a csuhást, hogy mit kell mondani a lánynak.

SOSTRATA Ez így nem túl bonyolult?

NICIA Egyszerűbben nem megy.

SOSTRATA És ha így sem?

LIGURIO Egy nő két dologért tesz meg mindent, hogy legyen gyereke, meg hogy ne legyen.

SOSTRATA Ez igaz. Nekem mégis lett, hiába nem akartam.

LIGURIO De ugye nem Nicia?

NICIA Mi van velem?

LIGURIO Ugye nem NICIA az apja.

SOSTRATA Hát nem.

LIGURIO Még szerencse, az már tényleg sok lett volna, hogy eladod neki a saját lányát.

SOSTRATA Hülyéket mondasz. Ilyet el tudnál képzelni rólam?

LIGURIO Akkor ki volt az apja?

SOSTRATA Hagyjuk. Menjeteink inkább a paphoz, én meg kezelésbe veszem a lányom erkölcsseit, addig, amíg vannak.

MÁSODIK FELVONÁS

I. jelenet

A paphoz érkezik Ligurio és Nicia, a templom oldalából hangok hallatszanak

LIGURIO Ha a papnál leszünk, te nem szólsz semmit, érted?

NICIA Mért?

LIGURIO Mert nem akarom, hogy olyat mondj, ami elronthatja.

NICIA A PAP se hülye, mit fog gondolni, mért nem szólok semmit?

LIGURIO Azt mondjuk, hogy nagyothallasz, hogy nem érted, amiről beszélünk.

NICIA Ez hülyeség. Én teljesen jól hallok. Az is hallom, amikor suttoznak.

LIGURIO Jó, elhiszem, de most azt kell tettetni, hogy nem.

NICIA Nem vagyok színész, én azt nem tudom.

LIGURIO Most annak kell lenni, legalább erre a kis időre. Egyszerű szerep, csak hallgatnod kell. Ezt egy színházban a sűgón kívül mindenki el tudja játszani, még a portás is.

NICIA Nem fog menni.

LIGURIO Akarsz gyereket vagy nem?

NICIA Akarok, persze hogy akarok.

LIGURIO Meg akarod úszni az orvosság negatív következményeit?

NICIA Naná. Még jó, hogy nem akarok meghalni.
LIGURIO Akkor ez a legkevesebb!
NICIA Pszt! Mi ez a beszélgetés?
LIGURIO Mondom, hogy nem hallasz semmit.
NICIA Akkor mondd te.
LIGURIO Mit?
NICIA Hogy pszt, mi ez a beszélgetés.
LIGURIO Ja, igazad van, akkor az ilyet is nekem kell észrevennem. Tényleg, mi ez a beszélgetés. Ez a pap!

Nicia és Ligurio hallgatónak, a Pap és az Asszony intim községben

PAP Egy ilyen finom nő különb férfit érdemel, mint az a marha férjed, az a fokhagymaszagú barom. Még szerencse, hogy itt vagyok én, még szerencse, hogy van, aki tud rajtad segíteni.
ASSZONY Veri a gyereket, aztán ha az lefekszik, akkor engem.
PAP Ha nem lennék pap, tényleg szétverném azt a rohadék fejét, de hogy néznék ki, csuhában verekedni.
ASSZONY Aztán ha végez a veréssel, be akar dönteni az ágyba. Részegen. Én meg véres vagyok, még az ágy-nemű is veszélybe kerül.
PAP És engedsz neki?
ASSZONY Dehogy.
PAP Mit csinálsz vele?
ASSZONY Rávágok a farkára a fakanállal.
PAP Fakanállal?
ASSZONY Már előre odakészítem, mert tudom, hogy ez lesz.
PAP És ő?
ASSZONY Üvölt meg ugrál.
PAP Megérdemli.
ASSZONY Meg a piszok.
LIGURIO Kivel beszél ez a pap?
NICIA Én nem mondhatok semmit, mert nem hallottam, ugye.
LIGURIO Ja, az igaz. Dicsértessék a Jézus Krisztus, esperes uram.
PAP *(észreveszi, hogy jöttek, hangosan mondja)* Akkor hat miatyankot és tíz üdvözlégymáriát! Mit akarnak ezek?
ASSZONY Még egy kicsit maradhatok?
PAP Hallod, hogy jöttek. Menj már az istenit, hallod!
A végén még megtudja az a barom urad, hogy nálam voltál, és engem is szétver, mint titeket.
ASSZONY Jó, megyek már!
PAP Gyere holnap is, aztán majd folytatjuk!
ASSZONY Holnap, mikor lesz az...
PAP Éppen holnap. Menj már!
ASSZONY Jó, ne lökdössön, megyek.
PAP *(félre)* Lehet, hogy jobb lenne pedofilnek lenni, nem kéne annyira rettegni, hogy lebukik az ember. A gyerekeknek senki nem hisz. *(Hangzatosan)* Isten áldjon, aztán a penitenciáról ne feledkezz meg! Ligurio, mit keres ez itt? Aztán gyere máskor is gyónni.
LIGURIO *(kiabál)* Dicsértessék, esperes uram!!!
PAP Kanonok!
LIGURIO Kanonok? Bocsánat, legutóbb még esperes tetszett lenni.
PAP Gyakrabban kellene templomba járni.
LIGURIO El voltam utazva.

PAP Ezt mindenki mondhatja. Lélekben akkor is itt kell lenni.
LIGURIO Lélekben itt voltam.
PAP Nem láttam.
LIGURIO Épp ez a lényege a léleknek.
PAP Mi?
LIGURIO Hogy láthatatlan. Olyan, mintha nem volna.
PAP De van.
LIGURIO Persze hogy van, csak nem látszik, ha látszana, akkor nem is lélek lenne.
PAP Hanem mi?
LIGURIO Valami más, mondjuk, egy darab fa vagy egy állat.
PAP A lélek egy állat, miket beszélsz összevissza...
LIGURIO Épp azt mondom, hogy ha látszana, akkor nem lenne lélek, és épp azért lélek, mert nem látszik.
PAP Jó, hagyjuk, ne magyarázkodj, a lényeg, hogy nem jársz misére. Jé, kit látnak szemeim. Nicia úr! Megáll az eszem, téged is ideevett a fene, már vagy tíz éve nem voltál itt. Azt hittem, nem is élsz.

Nicia nem reagál, csak mered a papra értetlenül

Mit bámulsz, mondjál már valamit!
LIGURIO Az a baja, hogy nagyothall, szóval csak azt érti, amit üvöltve mond az ember. Néha azt sem.
PAP Hát akkor hiába a fiatal feleség, ha süket.
LIGURIO Ha csak az lenne.
PAP Más is?
LIGURIO Vén kecske, már a nyelve se működik.
NICIA Tudod ki a...
LIGURIO Látja, kanonok uram, bármit mondhat neki az ember, olyan süket, mint az ágyú, ugye, te, a világ legnagyobb marhája.
NICIA A jó kurva!!!!
PAP Valamit mondott.
LIGURIO Csak összevissza beszél, egy kicsit, tudja, az agya is.
PAP Még az agya is, akkor az a szép fiatalasszony így paragon, ez érdekes, még jó, hogy, hát szóval, ezt megtudtam...
LIGURIO Épp emiatt vagyunk.
PAP Mi miatt?
LIGURIO A fiatalasszony miatt. A fiatalasszony terhessége miatt.
PAP Terhes?
LIGURIO Épp az a gond, hogy nem bír teherbe esni.
PAP Nem értem, mi közöm nekem ehhez.
LIGURIO Hogy a kanonok úrtól kéne némi hozzájárulás!
PAP Nekem olyat nem szabad csinálni, ugye, a szüzességi fogadalom. Persze, ha használhatok, szóval esetleg rá lehet beszélni, mert másokon segíteni, az is egy kötelesség. És akkor így a jótett fölülírja a bűnt.
LIGURIO Jó úton jár, kanonok úr, mert ez tényleg egy segítség lenne, méghozzá nagyon nagy segítség.
PAP Akkor arról esetleg lehetne szó.
LIGURIO Szóval az van, hogy a gyermekáldás, ami, ugye, a legfőbb alapja az emberi fajnak, a Biblia értelmében is, az nem akar összejönni...
PAP Ettől a vén számártól, aki süket is meg hülye, hát nem is csodálkozom...
NICIA Maaaaajd ezt mééééé...

LIGURIO (*Nicia felé hangosan*) Ugye nem hallasz semmit?
NICIA Nem hallok semmit.
PAP Akkor azt hogyhogy hallja, hogy nem hall semmit.
LIGURIO Van, amit le tud olvasni szájról, például ezt a mondatot, hogy ugye nem hallasz semmit.
PAP Ilyen is van, hogy szájról olvasás?
LIGURIO Hát persze.
PAP De azt azért nem tudja ugye leolvasni, hogy rohadt nagy barom vagy te Nicia...
NICIA A ku-ku-ku, a jó kurva...
LIGURIO Azt nem, ilyesmit nyugodtan mondhat neki.
PAP Szóval nem lehet neki gyereke. Ez már öreg hiba, hisz ahogyan te is mondtad, a gyermek a házasság elsődleges célja.
LIGURIO Igen, és mit ér egy házasság, ha épp ez nem tud összejönni.
PAP Az bizony semmit. Ehhez mindenképpen indokolt a külső segítség egyházi értelemben is. És erre én esetleg alkalmas is lennék.
LIGURIO Ebben bízunk elejétől fogva, kanonok úr.
PAP Nem kerülhetem el, ha bibliai célokból szükség-szerű az ügyvéd urat helyettesíteni.
LIGURIO Az igazság az, hogy nem is az ügyvéd úrral van a gond.
PAP Nem? Hát akkor kivel?
LIGURIO Valójában az asszonyban van a hiba.
PAP Á, az nem lehet, olyan fiatal, egészséges, rendszeresen jár templomba... Á nem, az tényleg nem lehet.
LIGURIO Pedig eddig így volt. De mától...
PAP Mi lesz mától?
LIGURIO Mától már nem így lesz, hála a természetgyógyászat párizsi mesterének, aki mandragórafőzettel kúrálta a nagyságos fiatalasszonyt.
PAP Mivel?
LIGURIO Mandragórafőzettel.
PAP Mi az?
LIGURIO Pont olyan anyag, ami megszünteti a női meddőséget. A Bibliában is szerepel, Jákob felesége is azt evett. Vagy Ábrahámé, nem tudom, az egyik ilyen ősemberé...
PAP Ja, persze, már emlékszem, olvastam. Akkor nem is kell a külső beavatkozás?
LIGURIO Tulajdonképpen egy gond azért még mindig maradt.
PAP Micsoda?
LIGURIO Hogy aki először hál vele, az, ugye, hát szóval, nagy élmény...
PAP Az biztos.
LIGURIO De egyben utolsó élmény is, mert az illető egy héten belül, úgymond, elhalálozik. És ezt érthető okokból az ügyvéd úr nem szeretné bevállalni. (*Üvöltve*) Ugye, barátom!

Nicia bólogat

PAP Hogy én? Esetleg én? Azt nem, azért annyit nem segíthetek másokon. Itt van, ugye, az egyházközség, a hívek, állandóan temetni kell, meg misét tartani...
LIGURIO Nem maga, valaki más.
PAP Ja, hogy valaki más... Így már egészen más. De kicsoda?

LIGURIO Egy csavargót elkapunk az utcán, aztán majd azt rávesszük. Azoknak úgysem ér semmit az életük... Templomba se járnak például.
PAP Legfeljebb a templomajtóig, koldulni. Az ilyen tényleg egy hajítófát sem. De mire kellek én?
LIGURIO Az a probléma, hogy az asszony nem akar belemenni. Azt gondolja, bűn.
PAP Tulajdonképpen igaza van.
LIGURIO Rá kell venni.
PAP Hogy én? Hát, az nekem nem megy, hogy bűnre valakit. Épp az a feladatom, hogy eltanácsoljak mindenkit a bűntől.
LIGURIO De itt van a házasság Biblia szerinti értelme és célja.
PAP Azért arra rávenni, hogy egy ember halála által, még ha persze felesleges ember is, azért az mégiscsak halál...
LIGURIO De születik is egy.
PAP Az igaz, mondjuk, ez így egál, de hát arra rábeszélni valakit, hogy ne a férjével, szóval a paráználkodásra. Ez még a Tízparancsolatban is benne van. Nem, én nem vagyok olyan.
LIGURIO És mennyiért lenne olyan?
PAP Azt hiszed, hogy pénzzel? Azt hiszed, engem a pénz eltéríthet? Különben háromszázért.
NICIA Me-me-mennnyi!!!!!!!
PAP Mondott valamit?
LIGURIO Dehogy. A pénz meglesz.
NICIA A ku-ku-ku...
PAP Krisztus koporsóját sem őrizték ingyen...
LIGURIO Tudom, nem kell magyarázkodni. Úgy látszik, mindenkinek egy rugóra jár az agya. Még hogy a pénz nem számít!!!
PAP Abból tudnám rendbe hozatni a templomtetőt, meg a miseruhák is milyen rossz állapotban vannak. Segíthetem belőle a szegényeket például. Karitatív tevékenység. Minden pénzbe kerül.
LIGURIO Jó, hagyjuk, elhiszem, hogy nem kurvákra költi. Hamarosan érkezik a lány. Az anyja mindent előkészített.
PAP Csak jöjjön nyugodtan. Háromszázért bármire rábeszélésem.
LIGURIO Bármire nem kell, csak arra, amit kértem.
PAP Jó, értem, csak képletesen mondtam, hogy bármire, ha azt a bármit kérted volna.
LIGURIO De nem azt kértem.
PAP Jó, értem már.
LIGURIO Ha sikerül, meglesz a pénz.
PAP Csak akkor?
LIGURIO Mért, mikor?
PAP Például most.
LIGURIO Előre? És mi van, ha nem sikerül?
PAP A munkát akkor is beleteszem.
LIGURIO Na jól van, itt van ötven arany előlegnek. (*Kézébe nyom egy zacskó pénzt*) A többit az ügyvéd úr utólag fedezi.
NICIA Mi-mi-micsoda!!!!
PAP Mondott valamit?
LIGURIO Á nem, csak rossz neki, hogy ennyire süket, még a pénzcsergést se hallja.

2. jelenet

A papnál, Sostrata és Lukrécia érkezik

LUKRÉCIA Az nem, az nem lehet, hogy nekem olyat kelljen csinálni.

SOSTRATA Milyen olyat?

LUKRÉCIA Hogy nem a férjemmel, az nem lehet.

SOSTRATA Mért ne lehetne?

LUKRÉCIA Mert nekem csak veled szabad.

SOSTRATA Vele? Ugyan már! Ha mindenki csak a férjével meg a feleségével, akkor szétesne minden házasság, és kihalna az emberiség.

LUKRÉCIA De én megfogadtam, hogy csak veled. Én nem akarok olyan lenni, mint mások.

SOSTRATA Lesz olyan is, hogy veled, de nehogy azt hidd, hogy az mindig jó lesz. Majd meglátod. Mit gondolsz, akivel szabad, azzal mindig akar az ember?

LUKRÉCIA Mért, nem?

SOSTRATA Legtöbbször nem, csak kell. Hozzád nyomja magát, azt a rettenetes testét, és nem érdekli, neked mi volna a jó. Csak csinálja, beleliheg a füledbe, te meg legszívesebben leköpnéd őt is meg magadat is. Aztán ha kész van, még meg is kell dicsérni, hogy milyen fantasztikus volt, holott tényleg épp a hányingerrel küdesz.

LUKRÉCIA Te ennyire gyűlöld a férfiakat?

SOSTRATA Nem gyűlölöm őket, csak realista vagyok. Hatvan év alatt pár dolgot megtanultam.

LUKRÉCIA Csak hogy mi rossz, csak azt. Hogy mi jó, arról fogalmad sincs.

SOSTRATA Már hogyne lenne. Mit gondolsz, mért általában öreg és gazdag férfihoz?

LUKRÉCIA Mert hozzá akartam menni.

SOSTRATA Nem. Azért, mert ő biztos nem akar megcsalni két évvel az esküvő után, mert nincs már benne annyi vér. Meg hogy hamar meghaljon, és megörököld a vagyonát, s legyen pár nyugodt éved. Mert különben semmi értelme a házasságnak, csak a pénz.

LUKRÉCIA A szerelem, az is számít.

SOSTRATA Két év szerelem, harminc év unalom. Ez az átlag. Ha nincs pénz, az a harminc kibírhatatlan.

LUKRÉCIA Én szeretem a férjem.

SOSTRATA Apakomplexus, mert nem ismerted az apádat, azért.

LUKRÉCIA Nem igaz. Különben ki volt az apám?

SOSTRATA Hagyjuk, itt van a pap.

LUKRÉCIA Ki, a pap?

SOSTRATA Dicsértessék a Jézus Krisztus, atyám, eljöttünk, mert...

PAP Mindörökké, ámen. Tudom, hogy mért jöttetek, és a válaszom az, hogy igen.

LUKRÉCIA Mi az, hogy igen?

PAP Hogy meg kell tenned.

LUKRÉCIA Mit?

PAP Amit anyád mondott.

SOSTRATA Ugye mondtam, ugye én mondtam.

LUKRÉCIA Azért valami magyarázat is kellene!

PAP Nem elég az én szavam?

SOSTRATA Neked nem elég egy pap szava?

LUKRÉCIA Egy pap is tévedhet.

PAP Kétségbe vonni egy pap szavát, micsoda bűn. Ezt azonnal meg kell gyónnod.

LUKRÉCIA Ez bűn?

PAP Ez a legnagyobb bűnök egyike, hiszen én az Istent képviselem, ha engem hazugnak nevezel, az a legnagyobb istenkáromlás, mert rajtam keresztül az Istent vádoltad meg.

LUKRÉCIA És az nem bűn, hogy együtt hálok egy vadidegennel?

PAP Az attól függ, mi a célod veled.

LUKRÉCIA Hogyhogy mi a célod?

PAP Ha a célod helyes, akkor a helytelen utat is vállalhatod, mert végeredményben a jót szolgálod.

SOSTRATA Látod, én megmondtam, a te célod meg nagyon helyes.

LUKRÉCIA És hogy meghal miatta egy ember, az nem baj?

PAP De születik is egy. És aki születik, az jobb lesz, mint az a csavargó, aki meghal, hasznosabb lesz a világnak, szóval szummaösszegben a világ gyarapodni fog. És ez Istennek tetsző dolog.

LUKRÉCIA Van ilyen különbségtétel, hogy ez többet ér, az meg kevesebbet?

SOSTRATA Már hogyne lenne. Nehogy már egy hülye csavargó, egy potenciális bűnöző annyit érjen, mint az én unokám.

LUKRÉCIA Nem téged kérdeztelek.

PAP Pedig igaza van anyádnak.

SOSTRATA Látod!

LUKRÉCIA Ezt nem tudom elhinni.

PAP Az a társadalmi lom így válhat hasznossá a világ számára, mert amúgy teljesen haszontalan. Lófaszt sem ér.

LUKRÉCIA De atyám!!!!

PAP Jaj, bocsánat, most én is vétkeztem, de nem bírom ezeket a naplopókat, ott hevernek a templomajtóban meg az aluljárókban. Ha rájuk gondolok, kijön belőlem az állat. Mert van bennem is, mindenki benn van, csak le tudjuk győzni az eszünkkel. Neked is le kell győznöd, s ha ésszel és nem akarattal mész bele a dologba, akkor semmiképpen sem nevezhetjük vétkesnek a cselekedetedet. Csak az akarat vétkezhet, s te ezt a dolgot, ugye, nem akarod?

LUKRÉCIA Nem, egyáltalán nem.

PAP Akkor meg kár is a szót vesztegetni. Te nem akarod, de a gyermeknemzés miatt belemész akaratod ellenére ebbe a közönségbe, mondjuk ki, házasságon kívüli nemi kapcsolatba, s ez ilyenformán, logikusan és természetesen, a Biblia szerint sem tekinthető bűnnek.

SOSTRATA Ugye mondtam.

LUKRÉCIA Akkor bármit lehet, ha a végeredmény jó.

PAP Tulajdonképpen igen.

LUKRÉCIA Lopni is?

PAP Lopni is.

LUKRÉCIA Ölni is?

PAP Ölni is.

LUKRÉCIA Ezt nem értem.

SOSTRATA Ezért nem vagyok én sem bűnös. Ugye, atyám?

LUKRÉCIA Te is követtél el bűnöket?

SOSTRATA Hát, szóval nem olyan sokat, és csak azért, hogy fel tudjalak nevelni. Ugye, atyám?
PAP Most engem ne keverjünk ebbe bele.
SOSTRATA Pedig mintha benne lenne. Vagy nem emlékszik?
LUKRÉCIA Hogy az atyának is vannak bűnei?
PAP Már nincsenek, mert meggyóntam, de voltak. Kit anya szült, így vagy úgy bűnös lesz egyszer.
LUKRÉCIA Az anyám bűnös, a PAP bűnös, a jó érdekében bűnözni jó! Micsoda világ ez!

Lövöldözés, Juan rohan át a színen

JUAN Én is ezt kérdelem mindig. Ha ez így megy tovább, ki hiszi el, hogy a jó küzd a rossz ellen a Vadnyugaton? A negatív hős is pozitív? A gyilkos is áldozat? A besúgók meg csak segítettek ébren tartani a kollektív emlékezetet? Milyen világ ez?

Pisztolyropogás, Juan megrémül, menekülő útvonalat kutat, lopakodik el

SOSTRATA Ne politizálj, Juan. Nem szeretném, ha ket-téosztaná a Vadnyugatot.
JUAN *(mielőtt eltűnne, visszaszól)* Egy az igazság, ettől én nem tágitok.
SOSTRATA Persze, hogy egy, csak mindenkinek másik egy.
LUKRÉCIA Senki nem mondja, hogy ne csináljam?
Senki nem akarja, hogy tiszta legyenek? Senki?
SOSTRATA Mindenki jót akar.
LUKRÉCIA De hogy tudom én ezt megtenni! Eddig mást gondoltam jónak.
PAP Anyád majd segíteni fog.
SOSTRATA Egy anya mindig anya marad, még a legnehezebb pillanatokban is.
LUKRÉCIA Akkor hagyjam, hogy legyen, ami lesz, mert mindenki azt akarja?!
PAP Még jó is lehet.
SOSTRATA Sőt, ez csak jó lehet. Ráadásul egészségügyi- leg, egyházilag és családirag is indokolt.
LUKRÉCIA *(maga elé)* Én azt hittem, másképp vannak a dolgok, hogy tudni lehet, mi a jó és a rossz, s aki a jót követi, az jó, aki a rosszat, az rossz. De ha a rossz is lehet jó, és a jó is rossz, akkor hogyan lehet eldönteni, mi a jó és mi a rossz?
PAP Ha kétségeid vannak, meg kell gyónni, és akkor minden rendben lesz.
SOSTRATA Vagy elfelejteni. Minek mindenre emlékezni.
LUKRÉCIA Elfelejteni, hogy rossz vagy? De hát magadat nem felejtetted el.
SOSTRATA Azt nem is kell, csak azt, amit csináltál.

3. jelenet

Utca, Sostrata érkezik, Nicia és Ligurio várja

NICIA Na, mi van?
SOSTRATA Semmi, mi lenne.
LIGURIO Belement?
SOSTRATA Persze hogy belement. Végre egy kis változatosság az életében, hogy nem kell azzal a balfasz urával hálgni.

NICIA Jó velem, mindig azt mondja, milyen jó velem.
SOSTRATA Mert eddig fogalma sem volt róla, hogy milyen az, amikor tényleg jó. Majd ma éjjel.
LIGURIO Milyen anya vagy te, örülsz annak, ha a lányod becsstelenséget követ el.
SOSTRATA Ó, a kis erkölcsöcsész. Mindjárt meghatódok. Nem ti akartátok, hogy ezt tegye?
NICIA Csak a gyerek miatt.
SOSTRATA Mindegy mi miatt, de ti akartátok, hogy én is meg az a gazember PAP is rákényszerítsünk olyat, amit nem akar.
NICIA Szóval nem akarta?
SOSTRATA Nem. Ennyire rosszul neveltem, hogy nem. Holott én már az esküvője napján megmondtam, az olyan férj, mint te, csak arra való, hogy felszarvazzák, meg kifizesse a ruhaszámlákat.
NICIA Szeret.
SOSTRATA Mert úgy tudja, a férjét szeretni kell. Ha egyszer olyannak látna, amilyen vagy, biztos utálna.
NICIA Tiszta ember. Nincs nála tisztább az egész Vadnyugaton.
SOSTRATA Egyelőre.
NICIA Hogyhogy egyelőre?
SOSTRATA Holnap már nem.
LIGURIO De ez nem bűn, mert nem akarja, csak meg kell tennie.
SOSTRATA Az az idióta pap is ezt mondta, és az a szegény lány el is hitte.
NICIA Nem kellett volna?
LIGURIO Dehogynem. Pont ez a lényeg, ügyvédem, hogy belement.
NICIA Azért van ebben valami rossz.
LIGURIO De a jó több benne.
NICIA Több?
LIGURIO Sokkal több. Máris megyek a doktorhoz, te itasd meg az asszonykával a gyógyszerert, aztán ha leszáll az est, gyere a kocsmába, álruhában, ahogy megbeszéltük.
NICIA Azért ez szép halál.
LIGURIO Szép, szebb, mintha rád esne egy téglá.
NICIA Mért esne rám egy téglá.
LIGURIO Csak úgy mondtam, ilyen hülye halál is lehet.
NICIA Az igaz. Bár ha már meghalsz, mindegy, mi volt előtte. Lehet, hogy akkor rosszabb, ha pont jó volt előtte.
SOSTRATA Esetleg kipróbálhatnád ma éjjel, s akkor a lány is tisztességes maradna. Egy tisztességes gazdag özvegy, mindig ilyen életre vágytam. Persze te ehhez gyáva vagy.
NICIA Nem vagyok gyáva, csak van bennem felelősségérzet. Egy fiúnak apára van szüksége, aki példát mutat neki.
SOSTRATA A te példád? Hát ettől szívesen megóvnám az unokámat. Különben is: lány lesz.

4. jelenet

Kocsmá

CALLIMACO Csak őt akarom, másra gondolni sem bírok, ez a szerelem, ezt még soha nem éreztem. Ha becsukom a szemem, őt látom, ha kinyitom a szemem, őt látom. Látod...

SIRO Bocs, de én nem látom.

CALLIMACO Nem őt, hanem hogy mennyivel jobb ember lettem. Szeretem a világot. Mindenkit. Ezt tudja a szerelem tenni az emberrel.

SIRO Szerinted az tényleg jó, hogy becsapjátok azt a nyomorult ügyvédet, hogy az a szemét Ligurio mindenkit belerángatott az akcióba? Ez a jóság?

CALLIMACO Ez a szerelemről szól, és a szerelem az igazi élet. És mindent az életért kell tenni. Ez a lét szabálya.

SIRO Megint egy áldozat, úgymond, az élet nevében, vagy pontosabban a te életed érdekében. Hányadik már. Nem is tudom összeszámolni.

CALLIMACO Soha nem éreztem még ezt.

SIRO Csak két hónapja Párizsban, amikor az a kis baronett csúszott be a képbe. Ott lett hagyva, s most állhat a faképnél a zárdában, mert a szülei oda evakuálták.

CALLIMACO Nem, az más volt. Ilyen tiszta ember, mint Lukrécia, ilyen tiszta ember nincs több a földön.

SIRO Ha elfogadja az ajánlatodat, akkor is tiszta lesz?

CALLIMACO Meg kell kapnom, nélküle nem tudok élni. Ez nem erkölcsi kérdés. Ez létkérdés. Mondjuk úgy, ontológiai felvetés.

SIRO Te jöttél ezzel a tisztasággal.

CALLIMACO Mert ő tiszta, nem olyan, mint az elhasznált párizsi nők.

SIRO Majd most elhasználódik.

CALLIMACO Ott jön Ligurio, milyen vidám. Ez akkor sikerült. Úgy érzem, sikerült. Mi jó híred van Ligurio?

LIGURIO Sikerült. Könnyebben ment, mint gondoltam, igaz, némi pénzbe kerül.

CALLIMACO A pénz nem számít, azért van, hogy elköltjük. Ha kell még, szólj!

LIGURIO Majd a végén elszámolunk.

SIRO *(félre)* Hú de nagyvonalúak vagyunk.

LIGURIO A lényeg az, hogy ma este a tiéd lesz, amire annyira vágytál.

CALLIMACO Nem is tudom elhinni.

LIGURIO Azért kíváncsi vagyok, mi lesz, ha már megkaptad.

SIRO Arrébb dobja, mint eddig mindig.

CALLIMACO Újra akarni fogom.

LIGURIO Biztos?

CALLIMACO Az biztos.

SIRO És meddig? Egy hónapig?

CALLIMACO Örökre.

SIRO *(fölnéz)* Nehogy leszakadjon.

CALLIMACO Kétkedsz, mert nem hiszel a szerelemben.

SIRO Volna okom, hogy higgyek benne? Főleg ilyen ember mellett, amilyen te vagy, Callimaco. A szerelem mint a lét legfőbb indoka? Hány nő pusztult el a te létedért? Számolj utána!

CALLIMACO A szerelemben nincsen számtan. Amíg szerettem őket, ők is többek lettek. Ez most különben is más.

SIRO Egy darabig mindegyik más volt.

LIGURIO Bocs, hogy közbevágozok, de valamit elfejtettem!!!

CALLIMACO Ne ijesztgess, mit felejtettél el?!

LIGURIO Azt mondtam az ügyvédnek, hogy veled együtt fogjuk kiválasztani az áldozatot.

CALLIMACO És?

LIGURIO Ha te leszel a csavargó, akkor nem lehetsz velünk.

CALLIMACO Ez részletkérdés. Nem mindegy?

LIGURIO Még gyanút foghat.

CALLIMACO Amilyen tökféj, ezt nehéz elképzelni.

LIGURIO Erre azért van esze.

SIRO Mi lenne, ha én lennék a csavargó, s akkor te maradhatnál önmagad?

CALLIMACO Milyen ízléstelen vagy, Siro.

LIGURIO Hoppá! Megvan a megoldás! Ha, ugyebár, nem maradhatsz önmagad, akkor valaki másnak kell te lenned.

CALLIMACO Nem lehetne egyszerűbben?

LIGURIO Dehogynem: valakinek be kell öltöznie a ruhába.

CALLIMACO Ez logikus, de kinek? Juan, ő éppolyan idős, mint én. Osztálytársak voltunk.

LIGURIO Az nem jó, különben is Juant tegnap felkötötték.

SIRO Felkötötték, ó a szegény, pedig olyan szórakoztató volt, ahogy itt rohangu a lövedékek előtt.

LIGURIO Siro.

SIRO Tessék?

LIGURIO Semmi, csak hogy te vagy a legjobb megoldás.

SIRO Én? Mire?

LIGURIO Hogy te leszel a mester.

SIRO Na ne már, erre nem szerződtem, hogy... Meg különben is engem ismer, rögtön észreveszi, hogy én vagyok.

CALLIMACO Igaza van Sirónak, ez kockázatos.

LIGURIO Dehogy kockázatos, álarcban leszünk, azt becsültük, hogy nehogy valaki felismerjen, ha véletlenül találkozunk.

SIRO De mondom, hogy én nem szeretném.

LIGURIO Nincs más megoldás.

CALLIMACO Tényleg nincs.

SIRO Akkor legyen.

CALLIMACO Nem lesz.

SIRO Mennyit kapok érte?

CALLIMACO Ötven aranyat.

SIRO Százat.

CALLIMACO Jó, akkor hetvenötöt, te is engedted, meg én is engedtem.

SIRO Úgy alkudozol, mint egy színházigazgató.

CALLIMACO Egy szavad nem lehet, így is túl vagy fizetve.

LIGURIO Készülődjünk, hamarosan leszáll az éj, és megérkezik az a szerencsétlen Nicia.

Callimaco ledobja az orvosi köpenyt, Siro magára ölti

CALLIMACO Akkor az utcán megtaláltok.

LIGURIO Várj, Callimaco, itt vannak az álruhák. *(Dobálja a táskából a ruhákat, Juanéhoz hasonló göncök)*

SIRO Csak vigyázz, nehogy összekeverjenek Juannal. Mert akkor kicsit kínosabb lesz az éjszakád.

LIGURIO Mondom, hogy Juant tegnap felkötötték.

Juan rohan, lövések

CALLIMACO Itt rohan épp.

LIGURIO Hát nem kötötték fel tegnap?

JUAN Dehogynem, csak annyira bénák voltak, hogy a kezimet nem kötötték össze, úgyhogy elővettem a bugy-

libicskámát a farzsebemből, aztán levágtam magam, csak az a baj, hogy észrevették, hogy életben maradtam, úgyhogy megint elkezdtek üldözni.

LIGURIO Nem kéne más országba költöznöd?

JUAN Dehogynem. Épp azt kéne tennem.

LIGURIO Akkor miért nem költözöl?

CALLIMACO Mondtam, hogy adok pénzt jegyre.

JUAN Nincs időm, állandóan menekülnöm kell, ha egy pillanatra megállok, például vonatjegyet venni, rögtön lelőnek.

CALLIMACO Veled is kicsesztett akkor a sors.

JUAN Hát az biztos, ráadásul hiába akarnék változtatni, egyszerűen lehetetlenség. A megállás miatt, hogy akkor utolérnek a lövedékek, meghalok, és egy halotton már nincs mit változtatni.

CALLIMACO Szegény barátom, nem gondoltam volna, mikor még együtt nyűttük a padokat, hogy ez lesz a sorsod.

JUAN Legalább nem vagyok szerelmes senkibe. Az is valami. Nem dülja föl az életemet egy hülye nő, mint a tiédet.

CALLIMACO A szerelem az élet kenőcse.

JUAN Nem hallom, mit mondasz?

CALLIMACO A szerelem a lélek kenőcse.

JUAN Nincs semmiféle kenőcsöm, legfeljebb hajzsír, mert hiába azok a prima samponok, haját mosni sincs időm.

CALLIMACO Úgy is néz ki, mintha étolajba mártották volna a fejed.

Juan el. Ismét az ablakon keresztül, csörömpölés

SIRO A fene, nem kellett volna becsuknom.

LIGURIO Menj, barátom, öltözz át gyorsan, s várj bennünket az utcasarkon. Jaj, itt még ez a szájharmonika, ez nagyon passzol az ilyen vadnyugati csavargókhoz.

Odaadja a hangszert, Callimaco belefúj, a Volt egyszer egy Vadnyugat zenéjét játssza

SIRO De idegesítő hangja van.

LIGURIO Szerintem jól szól.

CALLIMACO Még gyerekkoromban tanultam. Milyen jó is volt gyerekek lenni!

SIRO Gondoltam, hogy egyszer még a gyerekkor is előjön. Valahogy a szerelem ezt is mindig előhozza.

CALLIMACO (*indul kifelé*) Ezért a szerelemért voltam gyerek is. Emiatt történt velem minden, hogy ez legyen...

SIRO (*énekel*) *I sit and watch as tears go by...*

CALLIMACO (*megáll, visszafordul*) Mi lesz, ha nem sikerül?

LIGURIO Sikerülni fog.

CALLIMACO És ha Nicia felismer? Én nem ölthetek álarcot, mért volna álarc egy csavargón.

LIGURIO Csak vágj torz arcot. Vagy kapj be két kavicsot.

CALLIMACO Így is felismerhet.

LIGURIO Nem tud.

CALLIMACO Hogyhogy nem?

LIGURIO Egyszer már elhitte, hogy SIRO te vagy, akkor nem hiheti ugyanezt rólad is. Elég csak egyszer átvágni, utána minden megy magától.

CALLIMACO Mennyire igazad van. Erre nem is gondoltam.

LIGURIO Pedig így van, ha az egyiket igaznak fogadja el, nem fogadhatja el a másikat is igaznak.

SIRO Micsoda logika. Ennyi ésszel itt sínylődni a Vadnyugaton, ez azért óriási pazarlás az emberiség részéről!

CALLIMACO Akkor megyek.

LIGURIO Egy óra múlva, ahogy leszáll a sötét. Ne felejtse el, tiltakozz, mert ha csak úgy belemész, gyanút fog.

5. jelenet

Nicia érkezik, indiánjelmezben. Siro Callimaco orvosi ruháiban, a szájában dióval, Ligurio álarcban

SIRO Úristen, egy indián! Mi történik itt? Filmet forgatnak?

LIGURIO Nehogy elröhögöd magad, de ez Nicia. Épp időben jöttél, drága barátom, mi már készen vagyunk.

NICIA Hol a mester?

LIGURIO Itt, nem látod, csak bele van burkolózva a ruhájába.

NICIA Az nem baj, hogy ő a saját köpenyében jön?

LIGURIO Mért lenne baj?

NICIA Őt nem ismerik fel?

LIGURIO Ja, úgy érted, á, dehogy, őt itt senki nem ismeri, úgyhogy ez az orvosi köpeny eleve olyan, mintha álruhában lenne.

NICIA Ja, értem. Akkor menjünk, mert itt a nyakunkon az este, és még ezernyi dolog...

LIGURIO Igazad van, igyekezzünk, hogy a lány minél előbb megkaphassa azt a csavargót.

NICIA Aztán meg engem.

LIGURIO Persze, aztán meg téged. Gyerünk, drága mester!

SIRO (*eltorzított hangon*) Mehetünk.

NICIA De megváltozott a hangja a mesternek.

LIGURIO Bekapott pár diót, nehogy a hangjáról felismerjék.

NICIA Hú, én erre nem gondoltam. Nem kéne nekem is valamit?

LIGURIO Á, dehogy. Hogyan ismerné fel a te hangodat egy csavargó.

NICIA Az igaz. De a mester mért csinálta akkor?

LIGURIO A mester mindig csinál olyat, ami meglepő. Ezért mester.

NICIA És ez most olyan?

LIGURIO Hát nem? Te is meglepődtél.

NICIA Ja, tényleg.

LIGURIO Induljunk.

6. jelenet

Utca

NICIA De sötét ez az utca.

LIGURIO Épp azért megyünk most, mert sötét van. Ez az álca.

NICIA Nem az álruha?

LIGURIO Az álruha is, de főleg a sötét.

Színharmonikahang

Azt hiszem, már meg is van a mi emberünk.
SIRO Milyen meglepő, hogy ennyire gyorsan.
LIGURIO Nincs sok időnk. Mindjárt vége az előadásnak.

Közelebb érnek, meglátják egymást

NICIA Hogy hasonlít a mesterre.
SIRO Rám?
NICIA Hát igen, álarc nélkül.
LIGURIO Álarc nélkül mindenki nagyon hasonlít a másikra.
SIRO Álarcban még jobban.
NICIA Az igaz.
LIGURIO Épp ez a lényege az álarcnak, hogy aki álarcban van, az nem hasonlít arra, aki nincs álarcban.
SIRO Koncentráljunk a feladatra!
NICIA Helyes. Ki szólítja meg?
LIGURIO Jó estét, jó estét! Ki után epedezik, kedves vándor úr?
NICIA Nem kéne azért egy csavargóval ennyire barátian.
LIGURIO Ő is ember, meg kell adni a tiszteletet, ráadásul mi már ismerjük előre a sorsát.
NICIA De azért ennyire mégsem kéne egy utcatöltéssel.
CALLIMACO A szerelem után áhítózk, meleg takarókról álmodozom, illatos lányokról, ilyesmiről. Gondolom, nem nehéz elképzelni, miről ábrándozik egy ember, aki éhes, meg fázik, meg meg akar dugni egy nőt.
NICIA Pfuj, de közönséges.
LIGURIO Mennyire egymásra találtunk akkor mi ketten.
CALLIMACO Mennyire?
LIGURIO Épp egy ilyen estét ajánlunk neked. Bőséges vacsorátál, puha ágy és egy remek ifjú hölgy.
CALLIMACO Na, ne hülyíts már. Ilyet senki nem szokott ajánlani.
NICIA Csak mi.
CALLIMACO Egy ribanc?
LIGURIO Egy úrinő, egy lédi!
CALLIMACO Ugyan már.
NICIA Pedig ez az igazság, egy fantasztikus teremtmény, nincs párja a városban, de még a környéken sem.
CALLIMACO Akkor mi a gond, hülye a férje, öreg és nyeszlett, s az ifjú asszonynak egy fiatalabb csődör kell, legalább néha, mert annyira undorodik a vén számártól, de a pénze persze kell neki, ezért nem hagyja el?
LIGURIO A férje remek ember, igazi dalia, még ha nem is annyira fiatal már.
NICIA Ezt én is alátámaszthatom!
CALLIMACO És elnézi, hogy a feleségének az utcáról szedjenek ágyast?
LIGURIO Nem pusztán elnézi, de támogatja is. Ugye, professzor úr?
SIRO Ahogy mondd, barátom.
CALLIMACO Itt valami bűzlik!!!
SIRO Az Dániában van, itt csak egy illatos szépséget fogsz megkapni.
LIGURIO Már megint ez a hülye vicc.
SIRO Csak téged ismétellek meg.
CALLIMACO Rájöttem, miben sántikáltok!
LIGURIO Mi egyáltalán nem sántikálunk.

CALLIMACO Dehogynem! Mandragórafőzetet kapott az orvosától meddőség ellen, aminek köztudottan az a következménye, hogy aki először hál az asszonnyal, annak vége.
NICIA (*félre*) Ez tudja, úristen, ez ismeri a szert.
LIGURIO Manapság a csavargók is mennyire tanult emberek.
CALLIMACO Na monddjad, te álarcos ember, ugye igazat mondok!
LIGURIO Amit ön mond, nem felel meg a valóságnak, mert olyan főzet nincs is, ha pedig lenne, ön arról akkor sem tudhatna, mert az a szabály, hogy azt ön nem tudhatja, de most már elég volt ebből a huzakodásból, gyertek, kapjuk el.
NICIA De mindent tud!
LIGURIO Nem tud semmit! Kapd el, ne pofázz. Siro, rúgjad bele egy kurva nagyot.
SIRO Kettőt is, vagyis akkor inkább hármat.
NICIA Milyen Siro?
LIGURIO Ne szólj közbe, kösd be a szemét, ügyvédem, aztán vigyük.
SIRO Ne ficánkolj már, mert lerúgom tényleg a vesédet.

Megkötözik

LIGURIO Így, akkor vihetjük is.
NICIA (*szimatolja Callimacót*) Azt hittem, a csavargók bűdösek.
LIGURIO Van, amelyik bűdös, van, amelyik nem. Pont olyanok, mint a többi ember.
NICIA Azért sajnálom. Végül is nem tehet semmiről.

7. jelenet

Nicia háza

SOSTRATA Egyél.
CALLIMACO Nem vagyok éhes.
SOSTRATA Lukrécia, kínáld te is.
LUKRÉCIA Nem akarom.
SOSTRATA Tudom, hogy mit akarsz.
LUKRÉCIA Azt végképp nem.
SOSTRATA Pedig elég jól néz ki. Hány éves vagy?
CALLIMACO Harmincöt.
SOSTRATA A legjobb kor. Mi a neved?
CALLIMACO Juan.
SOSTRATA Nem túl egyéni. Itt minden második férfit Juannak hívnak, minden elsőt meg Josénak.
CALLIMACO Nem tehetek róla.
SOSTRATA Miről?
CALLIMACO A nevemről. A szüleim adták.
SOSTRATA Na, mi lesz már? Közeledjete egy kicsit!
LUKRÉCIA Nem olyan egyszerű, mint gondoltam.
SOSTRATA Csak először. Utána belejön az ember.
LUKRÉCIA Nem megy.
SOSTRATA (*Callimacónak*) Legalább te csinálj már valamit! Mindig a férfi kezdeményez.
CALLIMACO Közönség előtt nem tudom.
SOSTRATA De nagyon szégyenlős az úr!
CALLIMACO Az ilyen nem tartozik senkire.
SOSTRATA Jó, értek én a szövből, már itt sem vagyok.

Akkor talán megindul valami. Azért egyikőtök sincs fából, nem igaz?

Sostrata el, kis hallgatás után Callimaco megfogja Lukrécia kezét

LUKRÉCIA Ne fogdosson már össze.
CALLIMACO Csak simogatlak.

Simogatja, a lány kínosan forgolódik, Callimaco kifakad

Milyen gyönyörű vagy, mint egy hercegnő, milyen csodálatos minden részed, a szemed mint egy tüzes csillagdarab, a melled, ahogy remeg, érzem, simogatja a szívemet.

LUKRÉCIA Maga megőrült?

CALLIMACO Órültség, ha a szerelmet örültségnek lehet nevezni, akkor vállalom, örült vagyok. Örültem szerelmes beléd.

LUKRÉCIA Nem is látott még, hogy tudott most, vacsora közben?

CALLIMACO Napok óta nézlek, nézem, ahogy mész a templomba, ahogy ring rajtad a szoknya. Párizsból jöttem, hogy megtaláljalak, az életem eddig vándorlás volt, de most révbe értem, ott vagyok, ahová igyekeztem.

LUKRÉCIA Ezt nem hiszem el, rám sóztak egy hősszerelmest? Kedves uram, nem vagyok már tizenhat, úgyhogy váltsunk témát, és beszéljünk, mint felnőtt a felnőttel.

CALLIMACO Én most nőtem fel, most, hogy látom, mennyivel szebb ezzel a vad szenvedéllyel az élet, mint nélküle, minden értelmet nyert. Meguntam az eddigi életemet, nem érdekelt már semmi. Pénz: minek, nők: kurva mindahány, az ital: azt is untam, minden nap ugyanaz a kör. Semminek nem volt már értelme számomra, de most újra fény gyúlt életem sötét egén, s ez a fény te vagy, Lukrécia.

LUKRÉCIA Az a helyzet, hogy a gyerek miatt kell együtt hálnunk. Kész, ezt én megteszem, bár nincs ínyemre, és maga, aki olyan, mintha egy nevetséges színdarabból keveredett volna ide, szépen meg fog halni, mert ez a gyógyszer mellékhatása. Szóval, most még lehet kicsit szerelmes, aztán viszlát a feltámadás után.

CALLIMACO El kell mondjak valamit, Lukrécia.

LUKRÉCIA Jó, csak kevesebb érzelmi betéttel, mert úgy talán jobban megértem.

CALLIMACO Nem fogok meghalni.

LUKRÉCIA Örök életű az úr?

CALLIMACO A szerelem örök. De ezen túl is van még valami: A gyógyszer, amit megittál, nem mandragórafőzet volt.

LUKRÉCIA Micsoda, nem értem!

CALLIMACO Úgy, ahogy mondom, nem mandragórafőzet volt, bár akár mandragórafőzet is lehetett volna, mert az is tök ártalmatlan. Megfelelő dózisban legfeljebb kissé elkábul tőle az ember.

LUKRÉCIA Ezt most nem értem.

CALLIMACO Amit megittál, az egy egyszerű fűszeres borkeverék, amit az alkalmazottam kotyvasztott.

LUKRÉCIA Micsoda? Kicsoda mit csinált?

CALLIMACO Ezt az egész dolgot csak azért találtam ki, hogy közelebb kerüljek hozzád.

LUKRÉCIA Nem a gyerek miatt van?

CALLIMACO Nem. Azért, hogy ne álljon közénk az az idióta férjed.

LUKRÉCIA A férjem miatt?

CALLIMACO Igen, de most már nem tud közénk állni.

LUKRÉCIA Hogy ez a körmönfont mese a gyógyszerről... Hogy ezt mind maga találta ki, csak hogy megszerezzen?

CALLIMACO Igen.

LUKRÉCIA Hogy szétdúlja a házasságomat?

CALLIMACO Engem nem zavar, hogy házas vagy.

LUKRÉCIA Hogy a bűnre rávegyen?

CALLIMACO Nem bűn, ha szeretjük egymást.

LUKRÉCIA Én a férjemet szeretem.

CALLIMACO Csak azért, mert a férjed. Nem vagy belé szerelmes, holott a szerelem a világ ereje, s én a szerelmet hoztam neked.

LUKRÉCIA Becsapott, uram, mit papol nekem a szerelemről.

CALLIMACO Jót akartam, ahogyan te is jót akartál, amikor belementél ebbe a bűnös játékba.

LUKRÉCIA Kényszerítettek.

CALLIMACO Nem igaz.

LUKRÉCIA Csak a gyerek miatt.

CALLIMACO Tudom. Mert jót akartál. Hasonlítunk.

LUKRÉCIA Hogyhogy hasonlítunk?

CALLIMACO Hogy mi olyanok vagyunk, hogy bármennyire is nehéz, a jó érdekében képesek vagyunk a rosszra. És ez most nagyon jó lesz. Nem is tudod, mennyire.

Öleli a lányt. A lány egyre akadozottabban tiltakozik

LUKRÉCIA Én ilyet még soha, menjen innen!

CALLIMACO Nem tudok mozdulni, olyan vagy, mint egy mágnes.

LUKRÉCIA Mi az a mágnes?

CALLIMACO Nem tudok mellőled elmozdulni. Hozzád tapadok, annyira akarlak.

LUKRÉCIA Hát ne tapadjon.

CALLIMACO Nem tudok nem.

LUKRÉCIA Lassabban, lassabban, lassabban...

CALLIMACO Ennél lassabban nem tudom.

LUKRÉCIA De azért most, ezt most szabad?

CALLIMACO Főleg ezt szabad.

LUKRÉCIA Biztos?

CALLIMACO A férjed is ezt akarja.

LUKRÉCIA A férjem? Ezt?

CALLIMACO Ha nem történné meg, akkor soha nem merne lefeküdni veled.

LUKRÉCIA Tényleg? Miért?

CALLIMACO Azt hinné, meg fog halni.

LUKRÉCIA Akkor miatta mindenképpen meg kell tenni?

CALLIMACO Miatta is, meg azért, mert szeretlek.

LUKRÉCIA Szeretsz?

CALLIMACO Azóta, hogy megláttalak.

LUKRÉCIA Nem csak a testem kell?

CALLIMACO Dehogy. A test engem már nem érdekel, annyi van, hogy Dunát, sőt még Hudson is lehetne rekeszteni velük. Téged csak a lelkedért akarlak. Azért kell a tested is.

LUKRÉCIA Olyan szépen beszélsz.

CALLIMACO Te teszed széppé a szavaimat. Gyere! Gyere!

LUKRÉCIA Ölelj, amennyire csak bírsz! Milyen kemény vagy, milyen izmos. Annyira jó, ahogy feszül mindened!

CALLIMACO Végre enyém vagy, végre, szerelmem.
LUKRÉCIA Édesem, most érzem, miről beszéltél, mi az a szerelem.

8. jelenet

Kocsmá. A szereplők a szokásos ruhájukban. Nicia érkezik

CALLIMACO Azért nem kellett volna háromszor is belém rúgnod.
SIRO Ligurio mondta, különben is csak kétszer vagy háromszor, nem is tudom, mindenesetre nem négyszer.
CALLIMACO Azt is mondta, hogy tiszta erőből?
LIGURIO Én, dehogya.
SIRO Csak a hitelesség kedvéért. Nehogy gyanakodjon.
LIGURIO Már jöhetne az a vén marha.
SIRO Pszt, épp itt van.
LIGURIO Jaj, majdnem elszóltam magam. Isten hozott, drága barátom, na, hogy alakult az asszonykával?
NICIA Minden megváltozott.
CALLIMACO Nem kedvetlen, hogy volt ez a kis kellemetlenség?
NICIA Dehogya, boldog, hogy túl van rajta. S hogy végül is ilyen egyszerű módon megoldódott ez a probléma. Sőt! Ez kicsit intim, de nektek elárulhatom.
LIGURIO Keresztülfür a kíváncsiság, mondd már!
NICIA Velem is együtt volt.
LIGURIO Hoppá! Ilyen gyorsan?
NICIA Azt mondta, most már veszélytelen.
CALLIMACO És jó volt?
NICIA Soha nem volt ennyire jó. Azt hiszem, megoldódott ez a gyerek-ügy.
SIRO Ekkora marhát hogy bír el a föld?!
NICIA Mit mond ez az alkalmazott?
SIRO Bocsanat, semmi, csak mintha Juant látnám lógni az ablak mögött.
LIGURIO Tényleg, úgy látom, megint felkötötték a szerencsétlent.
SIRO Egy idő után minden vadnyugati hős így végzi.
CALLIMACO Nem kéne esetleg megmenteni?
LIGURIO Hát nem is tudom, annyira idegesített azzal a sok rohangászással.
NICIA Miatta volt zűrzavar a városban. Tulajdonképpen egy notórius rendbontó volt.
LIGURIO Akkor épp ideje, hogy megszabadultunk tőle.
SIRO Nincs is összekötve a keze.
LIGURIO És?
SIRO Legutóbb levágta magát. Juan, mért nem vágod le magad?
JUAN Otthon felejtettem a bicskám.
SIRO Mekkora pech. Na, szevasz. *(Az ablakhoz lép, becsukja)* Legalább ezt sem kell mindennap újraüvegezni.
NICIA Azért sajnálom.
CALLIMACO Én is, mégiscsak osztálytársak voltunk. Szinte senkivel sincs kapcsolatam a múltamból.
NICIA Te itt születted?
CALLIMACO Tulajdonképpen igen.
NICIA Ezt nem is mondtad.
LIGURIO Ne kínozd már a mestert, amikor ilyen fájdalom érte. Inkább az asszonykáról mesélj!
NICIA Mondom, hogy boldog, s azt szeretné, ha közel élhetne a megmentőjéhez.

LIGURIO Már mint hogy rólunk van szó?
NICIA Rólad is, meg Siróról, de főleg a mesterről. Elég nagy a házunk. Elfér ott még más is bőven, s csak annyit kérünk cserébe, hogy némi gyógyításban részesítse a családtagokat, ha rászorulnak.
LIGURIO Ez nem akármilyen ajánlat. Azt hiszem, a mester most olyan ajándékban részesült, amire mindig is vágyott.
NICIA Mire vágyott?
LIGURIO Hogy családban, egy ilyen nagyszerű házaspár közelében élhessen. És ott az a kitűnő asszony, aki képes volt még ezt is bevállalni, hogy gyermekkel ajándékozhasa meg az urát.
NICIA Lehetne a keresztapja a gyerekünknek. Ezt tervezzük.
CALLIMACO A saját gyerekemnek?
NICIA Mit mond?
LIGURIO Ja, semmit, csak hogy olyannak fogja tekinteni, mintha a sajátja volna, nevel, tanítja, orvosi pályára felkészíti, ilyesmire gondolt, csak most nem túl bőbeszédű. Kifárasztotta a mandragórafőzet készítése, meg a tegnapi éjjel...
NICIA Akkor menjünk, jöjjenek most azonnal, a szolgálknak meghagytam, hogy készítsék elő a vendéglakrészt.
LIGURIO Akkor gyereünk, mesterem, itt már nincs miről gondolkodni. Révbe értünk, hogy úgy mondjam.

Callimaco nem mozdul

Mire vársz még?
CALLIMACO Nem megyek.
SIRO Micsoda? Hogyhogy nem?
LIGURIO Ezt ne csináld, Callimaco, ezt tényleg ne csináld velem. Induljunk!
CALLIMACO Nem megyek, mondom, hogy nem.
SIRO De ott van a nő, hát az semmi, azt mondtad, elpusztulsz nélküle.
CALLIMACO Már nem kell. Visszamegyek Párizsba.
LIGURIO Ezt nem mondd komolyan, hogy minden csak feleslegesen, hogy az egész...
SIRO Tudtam előre.
NICIA Én nem értek semmit.
SIRO Te tökfej, te eddig sem értettél semmi. Megdugták a feleségedet, ezt érted, te agyalágyult. Egy kecskét sem érdemelnél, nem még egy ilyen szép nőt, érted, belehajtani a hűtlenségbe.
NICIA Én csak azért, hogy a gyerek.
SIRO Látod, még mindig nem értesz semmit.
CALLIMACO Azt hittem, más lettem, amikor ezt a nőt megláttam, de ugyanolyan maradtam.
SIRO Akkor csomagolok, barátom. Végre elhagyhatjuk ezt a rémes környéket. Kár volt idejönni.
LIGURIO És velem mi lesz?
CALLIMACO Rád hagyom Niciát meg az asszonyt.
LIGURIO Ennyi? Ennyi a szerelem?
NICIA Milyen szerelem?
SIRO Én is ezt kérdezem.
CALLIMACO Ennyi. Túlzottan akartam, s amikor megkaptam, elmúlt.
SIRO Mint eddig mindig.
CALLIMACO Akkor viszlát!

Callimaco és Siro elhagyja a kocsmát, Ligurio és Nicia táncstalanul néz utánuk

9. jelenet

Nicia lakása, Nicia érkezik

LUKRÉCIA Hol az orvos?

NICIA Visszautazik Párizsba.

LUKRÉCIA De azt mondta, hogy...

NICIA Hazudott.

LUKRÉCIA Azt mondta, hogy szeret.

NICIA Szeretlek.

LUKRÉCIA Hagyjon békén. Ne üldözzön örökösen... Azt hiszi, mert a férjem, mindent szabad? *(El)*

NICIA Én csak azt akartam mondani, hogy...

LUKRÉCIA *(visszaszól)* Nem érdekel.

NICIA De én tényleg megteszek bármit, amit csak... Főleg, hogy gyerekünk lesz...

LUKRÉCIA A gyereket hagyja ki, azt ne keverje bele... *(Kilép a színről)*

SOSTRATA *(eddig is ott ült szinte észrevétlen)* Kár ennyit locsogni. Végül mindenki egyedül marad. Előbb vagy utóbb.

NICIA Egyedül?

SOSTRATA Egyedül. Ha máskor nem, a legvégén. Csak egy rosszindulatú ápoló lesz mellettünk, vagy egy színpadi kellékes, aki az utolsó széket is leviszi a színpadról. Vagy egy örökös, aki alig várja, hogy végre elpatkolj.

NICIA Mit csináljak?

SOSTRATA Van pénzed, menj el Párizsba te is, aztán gyere haza egy év múlva, addigra meglesz a gyerek. Felneveled...

NICIA És ha nem az enyém?

SOSTRATA Azé, aki felneveli. Aztán persze ő is elhagy.

NICIA Ennyire egyszerű az egész?

SOSTRATA Ennyire, csak mi bonyolítjuk.

NICIA Miért?

SOSTRATA Mert túl sokáig élünk, és van időnk gondolkodni.